

Република Србија
Средња школа „Вук Караџић“
Број: 138/23
Датум: 25.01.2023.
ЉУБОВИЈА

РАЗВОЈНИ ПЛАН ШКОЛЕ 2023-2027.

Лична карта школе

Пун назив школе	Средња школа „Вук Караџић“
Адреса	Дринска бб
Директор школе	Драгана Арсић
Телефон	015/561-868; 561-773
Web-site	www.sskolajubovija.rs
E-mail	vkaradzicljubovija@gmail.com
Дан школе	8. новембар
Број ученика	237
Издвојена одељења	-
Број ученика у издвојеним одељењима	-
Број запослених	44
Језици који се уче у школи	Српски језик; Енглески језик; Француски језик; Руски језик;
Број смена у школи	2

О РАЗВОЈНОМ ПЛАНУ

Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије и Законом о средњем образовању и васпитању дефинисани су нужни елементи развојног плана средње школе, процедуре

за његово доношење, као и начин његове реализације. Средња школа у „Вук Караџић“Љубовија у периоду у наредних пет школских година је дефинисала у овом документу активности које воде ка променама у квалитету рада школе које желимо да остваримо од 2023.до 2027.године.

Промене о којима је реч у овом документу идентификоване су током самовредновања и екстерног вредновања рада школе, као и посебним испитивањима снага и слабости школе.

Чланови Тима за развојно планирање су прикупили неопходне информације на основу рада Тимова за самовредновање и педагошке службе школе и заједно са члановима Тима за развојно планирање сачинили овај план.

СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ

Развојни план у Школи за период од 2023-2027. изradio је тим у саставу:

1. Драгана Арсић-директор школе
2. Горица Кривак-педагог школе
3. Весна Пешић - професор
4. Катарина Митровић – Представник Савета родитеља
5. Марко Медић – Представник Школског одбора
6. Гордана Саватић – Представник локалне самоуправе
7.професори представници Стручног већа

УСЛОВИ У КОЈИМА ШКОЛА РАДИ

Материјално – технички ресурси

Р.бр.	Назив просторије	Број просторија	Површина	Опремљеност
1	Учионица за теоријску наставу	5	268	Средња
2	Кабинет за физику	1	72,09	Средња
3	Кабинет за хемију	1	55,50	Средња

4	Кабинет за биологију	1	55,50	Средња
5	Кабинет за економску групу предмета	1	55,50	Средња
6	Кабинет за куварство	1	55,45	Средња
7	Кабинет за информатику	2	55,03	Средња
8	Фискултурна сала	1	975,00	Средња
9	Зборница	1	55,50	Средња
10	Канцеларије	5	79,07	Средња
11	Остале просторије		882,36	Средња
Свега			2609,00	

5.1.2. Просторни услови рада

Број кабинета:	7
Број учионица опште намене:	5
Информатички кабинети:	28 ученичких места и 28 рачунара за ученике, један рачунар за наставника
Фискултурна сала:	Опремљена - прилагођена свим врстама спортова (нпр. одбојка, кошарка и сл.)
Спортски терени и школско двориште	1 бетонски спортски терен
Библиотека:	Читаоница
Простори за реализацију ваннаставних активности:	Ученички клуб и просторија за родитеље
Радионице:	1 радионица за потребе школских домара

Објекти ван школске зграде

Просторни услови рада - објекти других установа које користи Школа за потребе реализације професионалне праксе, учења кроз рад и блок наставе су :

- ПУ „ПОЛЕТАРАЦ“,
- ДОМ ЗДРАВЉА,
- СУР ПАНОРАМА,
- СУР МАЛИ ДУПЛИ,
- СУТЗР ДОБРИ СУСЕДИ,
- ТЕЛАН ДОО,
- ПИЦЕРИЈА СТРИП,
- ПИЦЕРИЈА Х4,
- ТР ЧИТЛУК
- КАФАНА СА ПРЕНОЋИШТЕМ СОКО ГРАД
- ОШ „ПЕТАР ВРАГОЛИЋ“,
- ФИНЕС-СТИЛ,
- ПУ „ПОЛЕТАРАЦ“,
- ИН-ФОРМО ДОО,
- ДОМ ЗДРАВЉА,
- ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ ЉУБОВИЈА,
- ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УПРВЉАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИМ ЗЕМЉИШТЕМ И ПУТЕВИМА ЉУБОВИЈА,
- МАТ-ИНГ

- ЈКП „СТАНДАРД“
- ЛАНЕ-ИН ДОО
- ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ЉУБОВИЈА,
- ТЕЛАН ДОО,
- ЕТНО СЕЛО ВРХПОЉЕ,
- ЛЕОН АС, КУТАК-СЛ 015
- САОБРАЋАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЛАСТРА“ ЛАЗАРЕВАЦ.

Опремљеност школе

Средња школа "Вук Караџић" у Љубовији поседује опремљену школску зграду која задовољава стандарде који се тичу школског простора и опреме.

У школи се улажу напори да би се набавила савремена наставна средства. Школа је 2020. године реновирана и сада је то модерна зграда са грејањем на пелет. Са изузетном изолацијом, новим кровом и столаријом, Школа је не само понос свих запослених и ученика већ и целог краја. Школски простор и постојећа средства се користе функционално и према потребама наставе. Материјално–технички ресурси ван школе се користе у функцији остварења циљева наставе и учења и школа је физички безбедно место. Школски простор задовољава здравствено–хигијенске услове.

Људски ресурси школе

Врста посла	Степен стручне спреме							Укупан број
	I	II	III	IV	V	VI	VII	
Директор школе							1	1
Педагог							1	1
Библиотекар							0,5	0,5
Секретар							1	1
Шеф рачуноводства							1	1
Организатор практичне наставе							0,5	0,5
Техничар одржавања информационих система и технологија Референт за финансијско-рачуноводствене послове				1				1
Професори						2	29	31
Домар			2					2
Помоћно- Техничко особље			4	1				5
Укупно			6	2		2	34	44

ПОДАЦИ О ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

Подручја рада и образовни профили за које је школа верификована

1.	Гимназија - општи тип	022-05-215/94-03 од 25.05.1994.
2	Подручје рада: економија право и администрација-образовни профил Економски техничар	022-05-215/94-03 од 29.03.2022.
3	Подручје рада: трговина	022-05-00215/94-03 од 29.03.2022.

	угоститељство и туризам: образовни профил – кувар, кувар по дуалном моделу	
4	Подручје рада: трговина угоститељство и туризам- образовни профил-трговац	022-05-00215/94-03 од 22.11.2005.
5	Подручје рада: трговина угоститељство и туризам- образовни профил-конобар	022-05-00215/94-03 од 29.03.2022.
6	Подручје рад трговина, угоститељство и туризам – образовни профил: туристички- хотелијерски техничар	022-05-00215/94-93 од 29.03.2022.
7.	Подручје рада гимназија – Образовни профил: одељење за ученике са посебним способностима за рачунарство и информатику	909-424-614-92/2018-12 од 16.05.2018.
8.	Подручје рада гимназија – Образовни профил: друштвено – језички смер	909-424-614-180/2019-12 од 29.10.2019.
9.	Подручје рада економија, право и администрација- Образовни профил: царински техничар	022-05-00215/94-93 од 20.06.2022.
10.	Пољопривреда, производња и прерада хране – Образовни профил:Пекар Пекар по дуалном моделу.	022-05-00215/94-93 од 20.06.2022.

Број ученика у време израде Развојног плана школе

Разред	Одељење	У одељењу	Пол		Страни језик			Образовни профил
			Мушки	Женски	Енглески	Руски	Француски	
I	I ₁	17	9	8	17	17		Гимназија – општи тип
	И _{тг}	30	16	14	30			Царински техничар
	I _y	11	4	7	11			Кувар
УКУПНО I		58	29	29				
II	II ₁	16	5	11	16	16		Гимназија – општи тип
	II _{тг}	15	4	11	15			Туристичко/хотелијерски техничар
	II _y	14	5	9	16			Кувар
УКУПНО II		45	14	31				
III	III ₁	30	6	24	30	30		Гимназија – општи тип
	III _E	20	8	12	20			Економски техничар
	III _y	16	8	8				Кувар
УКУПНО III		66	22	44				
IV	IV ₁	23	8	15	23		23	Гимназија – општи тип
	IV ₂	22	6	16	23	17	6	Гимназија – општи тип
	IV _E	23	4	19	23			Економски техничар
УКУПНО IV		68	18	50				Пет образовних профила
УКУПНО I-IV		237	83	154				

Бројно стање ученика по подручјима рада и образовним профилима

Редни број	Образовни профил	Разред	Број одељења	Број ученика	Свега ученика
01	Гимназија – општи тип	I	1	17	108
		II	1	16	
		III	1	30	
		IV	2	45	
2	Царински техничар Туристичко/хотелијерски техничар Економски техничар	I	1	30	88
		II	1	15	
		III	1	20	
		IV	1	23	
3	Кувар	I	1	11	41
		II	1	14	
		III	1	16	
УКУПНО		1-4	12	237	237

АНАЛИЗА СТАЊА

Наше снаге

1. Стручан наставни кадар
2. Добра организациона структура, поштовање процеса и процедура за све активности
3. Добра комуникација међу запосленима у школи
4. Посвећеност професора и спремност да помогну ученицима у сваком тренутку
5. Пружање подршке новим наставницима и ученицима
6. Дobar имиџ школе у окружењу
7. Адекватна опремљеност кабинета и учионица
8. Отвореност за сарадњу са родитељима, социјалним партнерима, локалном заједницом и различитим установама (Градска библиотека, Позориште у Љубовији, спортски клубови, Центар за социјални рад);
9. Сарадња са школама у окружењу, земљи и у Републици Српској
10. Добра промоција школе
11. Организација и успешно учествовање на такмичењима
12. Промене уписне политике

Наше слабости

1. Недовољно пројектне наставе и иновативних модела наставе, више заступљен традиционалан (фронталан) начин наставе
2. Недовољна заинтересованост за интерно стручно усавршавање и процес самоевалуације сопственог рада
3. Планирање и припремање наставног процеса од стране наставника, записници једном речју администрација
4. Смањење броја ученика на територији општине
5. Унутрашња мотивација и ученика и наставника
6. Недовољна обученост наставника за писање и учествовање у разним пројектима.
7. Недовољна употреба постојећих наставних средстава
8. Индивидуализован рад на часовима редовне наставе

Претње

1. Демографски фактори, смањење броја ученика који уписују средњу школу
2. Неодговарајућа законска регулатива која не омогућава награђивање и стимулисање запослених у складу са резултатима рада, стално повећање администрације
3. Глобална пандемија и други неочекивани ризици на том нивоу

МИСИЈА ШКОЛЕ

Ми смо једина мешовита Средња школа у овом делу Подриња смештена у богатом и разноврсном природном окружењу Азбуковице.

Образујемо ученике савременим методама кроз спој теорије и праксе за образовне профиле из:

Гимназије – општи тип

Економија – економски техничар, царински техничар

Угоститељство – кувар – конобар, туристичко – хотелијерски техничар и у плану образовни профил медицинска сестра техничар.

Мисија наше школе је у развијању, подршци и образовању нових генерација примерено захтевима, променама и знањима новог миленијума, стварању будућих образованих људи спремних да без оклевања буду укључени у све токове модерног живота и све изазове које он са собом носи. Неговање лепе речи, школе и учионице без насиља, неговање примерног понашања, емпатије, толеранције, једном речју школе у коју ученик радо и с љубављу долази! Не знамо шта будућност доноси, али смо сигурни да ће деца доживети невероватну количину промена у времену које долази, а наши ученици ће бити припремљени за то. Прихватање различитости, осмех на лицу наших ученика, пријатељство су поред свих успеха на такмичењима огледало успеха наше школе!

ВИЗИЈА ДАЉЕГ РАЗВОЈА ШКОЛЕ

Знање је моћ! Али тек када наше знање постане вештина којом можемо да мењамо своју свакодневицу и околности у којима живимо, и када та знања буду проткана толеранцијом, емпатијом, комуникацијом, сарадњом, прихватањем различитости, тек тада ћемо у рукама имати праву вредност! Таква знања и моћ ми желимо да пружимо деци!

Извештај о самовредновању у периоду од фебруара 2018. до децембра 2022. године

У периоду од 2018. до 2022. године спроведен је други циклус самовредновања рада школе и извештаји су послужили за регистровање снага, слабости и могућности развоја школе које су употребљене за креирање овог школског развојног плана.

Школска 2017-2018 године - изабрана је област квалитета „**Настава и учење**“.

Настава и учење је кључна област за квалитет рада једне школе. Резултати нашег процеса су показали да је потребно још доста рада како би се та област унапредила. Циљеви су заиста бројни и потребно је подједнако улагање свих да би се област Настава и учење подигла на знатно виши ниво. Циљеви су следећи:

1. Побољшати процес самоевалуације у школи
2. Развијати свест о важности евалуације и корекције сопственог рада
3. Укључивати ученике у евалуацију рада наставника на часу
4. Унапредити рад Тима за самовредновање рада школе
5. Побољшати рад стручних већа и сарадњу међу члановима пре свега сарадњу по питању планирања, припремања наставе и усклађивања тема и области, временски и тематски
6. Укључити ученике у планирање наставног рада
7. Унапредити квалитет оперативних и глобалних планова рада наставника
8. Користити методе активне наставе и подстицати самосталност ученика на часу
9. Идентификовати даровите ученике и ученике који заостају у учењу и радити додатно са њима
10. Увести формативно оцењивање и развити свест о значају таквог начина праћења и оцењивања
11. Стално праћење ученика, бележење напретка и информисање породице.

Школска 2018/2019 година – изабрана област квалитета 1 - Школски програм и Годишњи план рада
Изабрана област квалитета 3 – Образовна постигнућа ученика

1.1.Школски програм и Годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима.

Школски програм садржи све законом предвиђене елементе. Школски програм је сачињен на основу наставног плана и програма. Годишњи план рада школе сачињен је на основу школског програма. Глобални/годишњи планови наставних предмета саставни су део годишњег плана рада школе. Годишњи план рада школе садржи посебне програме васпитног рада.

1.2.Елементи школског програма и годишњег плана рада школе међусобно су усклађени. У

Годишњи план рада школе уграђен је акциони план рада Развојног плана школе за текућу годину. Годишњи план рада садржи оперативне елементе школског програма. Програми наставних предмета су међусобно садржајно и временски усклађени у оквиру сваког разреда. Програми наставних предмета се реализују на основу важећих наставних планова и програма за сваки разред објављених у Службеном гласнику и међусобно су усклађени садржајно и временски на нивоу стручних већа. Због обавезе наставника да се придржавају законски прописаних наставних планова и програма, није могуће међусобно садржајно и временски ускладити програме наставних предмета у оквиру сваког разреда.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА: 3 ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	
Стандарди квалитета и индикатори	ПРОЦ ЕНА
	+ 0

3.1 Успех ученика показује да су остварени образовни стандарди.		
3.1.1. Резултати на завршном испиту/матури показују да је оствареносн основни ниво образовних стандарда.	+	
3.1.2. Резултати на завршном испиту/матури показују да је остварен средњи ниво образовних стандарда.	+	
3.1.3. Резултати на завршном испиту/матури показују да је остварен напредни ниво образовних стандарда.	+	
3.1.4. Ученици којима је потребна додатна подршка у образовању остварују постигнућа у складу са индивидуалним циљевима учења/прилагођеним образовним стандардима.		
3.1.5. Школске оцене су у складу са резултатима на завршном/матурском/националном испиту.		
3.1.6. Резултати ученика на завршном/матурском/националном испиту показују да је школа остварила резултате на нивоу просека Републике.		
3.2 Школа континуирано доприноси већој успешности ученика.		
3.2.1. Школа примењује поступке којима прати успешност ученика.	+	
3.2.2. Број ученика који су напустили школовање и еистије и имањаиу односу на прошлу школску годину.	+	
3.2.3. Ученици који похађају допунску наставу показују напредак у учењу.	+	
3.2.4. Ученици за које је сачињем ИОП остварују напредак у складу са циљевима постављеним у плану.		
3.2.5. Ученици који су укључени у додатни рад остварују напредак у складу са постављеним циљевима.	+	
3.2.6. Просечни резултати ученика на завршним испитима бољи су у односу на претходну школску годину.	+	
3.2.7. Све релевантне интересне стране су јасно обавештене о процедурама сумативног оцењивања и процедурама интерног праћења и условима.	+	
3.2.8. Сумативно оцењивање се користи да би се пратио напредак ученика и да би се ученици обавештавали о оствареном напретку и могућностима за даљи напредак.		0

Успех ученика показује да су остварени образовни стандарди. Од шест наведених критеријума квалитета, није било могуће спровести вредновање три јер матура није испит на националном нивоу према важећем Правилнику о вредновању квалитету рада установе и нисмо имали ученика са ИОП-ом.

Школа континуирано доприноси већој успешности ученика. Школа примењује поступке којима прати успешност ученика. Школа нема ученика који су напустили школовање. Ученици који похађају допунску наставу показују напредак у учењу. Школа нема ученике за које је сачињем ИОП и немогуће је утврдити да ли остварују напредак у складу са циљевима постављеним у плану. Ученици који су укључени у додатни рад остварују напредак у складу са постављеним циљевима. Просечни резултати ученика на завршним испитима нису ни бољи ни лошији у односу на претходну школску годину. Све релевантне интересне стране су јасно обавештене о процедурама сумативног оцењивања и процедурама интерног праћења и условима. Сумативно оцењивање се користи да би се пратио напредак ученика и да би се ученици обавештавали о оствареном напретку и могућностима за даљи напредак. Од осам вреднованих критеријума квалитета, за два није могуће вредновање, јер школа нема ученике који напуштају школовање, нити који наставу похађају по ИОП-у. Преосталих шест критеријума су на задовољавајућем нивоу.

- Школа континуирано прати успешност ученика на више нивоа, почев од предметних наставника и евиденције о сваком ученику, до праћења ученика на нивоу одељења, разреда и школе. Редовно се извештава и анализира на састанцима стручних актива, одељенским и наставничким већима о постигнутим резултатима ученика кроз податке о постигнутом успеху, допунској и додатној настави, такмичењима, као и о постигнућима ученика на ваншколским активностима. У већој мери се прате резултати ученика на испитима, као и ученика који учествују на такмичењима различитих нивоа. Школа континуирано доприноси већој успешности ученика у доброј мери.

- Нема ученика који су прошле, ни текуће школске године напуштали школовање.
- Допунска настава се реализује почетком октобра, када ученици испољавају потешкоће у учењу. Највише часова допунске наставе је из предмета из којих ученици имају највише слабих оцена (**математика, српски језик и књижевност**). Ученици који похађају допунску наставу у највећем случају показују напредак у учењу.
- Најслабији успех ученици су показали из српског језика и књижевности и поред похађања допунске наставе. Ученици су након похађања припремне наставе у августу месецу поправили оцену на поправном испиту.
- Нема ученика за које је сачињен ИОП.
- Ученици који су укључени у додатни рад остварују напредак у складу са постављеним циљевима. Школа процењује напредак према оствареним резултатима на такмичењима различитих нивоа. Додатна настава се организује из математике, статистике, српског језика, биологије, историје, физике. Ученици су постигли одређене резултате на такмичењима што показује да укљученост ученика у додатни рад резултира напретком у складу са постављеним циљем.
- Школа располаже статистичким подацима о завршним/матурским испитима. Просечна оцена ученика на матурском испиту на нивоу школе стварена у школској 2018/2019 је изнад 4,00, као и претходних година. Високе оцене на матурском испиту наши ученици оправдају уписом на буџетско школовање жељених факултета.
- Сумативно оцењивање се спроводи у складу са Правилником о оцењивању у погледу броја оцена, али не и динамике оцењивања. Тим за самовредновање је закључио да је одређеном броју наставника неопходно додатно усавршавање из области оцењивања што ће и бити препорука за екстерно стручно усавршавање.

Школска 2020/2021. година - изабрана област квалитета 6 - Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима .

У оквиру ове области : стандарда **6.1. Руковођење директора је функцији унапређивања рада школе.** констатовано је да у школи постоји јасна организациона структура са дефинисаним процедурама и носиоцима одговорности, формирана стручна тела и тимови у складу са потребама школе и компетенцијама запослених. Директор активно прати рад стручних тимова и доприноси квалитету њиховог деловања. Директор обезбеђује услове да запослени, ученици и савет родитеља активно учествују у доношењу одлука, са циљем унапређења рада школе. Директор континуирано мотивише запослене, кроз подстицање њихове аутономије у осмишљавању и реализацији активности, омогућавање стручног усавршавања у складу са интересовањима запослених, као и одржавање опште позитивне атмосфере у колективу (нпр. организација излета за запослене).

У оквиру стандарда **6.2. У школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада.** Констатовано је да директор и школски педагог нису оствариле у довољној мери инструктивно-педагошки увид и надзор у образовно-васпитни рад због епидемиолошке ситуације – због ограниченог броја ученика и професора у учионици. Такође, Тим за самовредновање реализује самовредновање рада школе са циљем унапређивања квалитета, а директор, заједно са Тимом за обезбеђивање квалитета и развој установе, на основу резултата праћења и вредновања, предузима мере за унапређење образовно-васпитног рада. Коришћењем е-Дневника омогућен је лакши рад са статистичким подацима који се могу искористити за вредновање и унапређивање рада школе.

Стандардом **6.3. Лидерско деловање директора омогућава развој школе.** Констатовано је да се директор приликом планирања личног професионалног развоја ослања на резултате самовредновања свог рада и резултате инспекцијског надзора. Директор показује отвореност за промене и подстиче

иновације, континуирано развијајући школу као заједницу целоживотног учења, а својом посвећеношћу послу и понашањем даје пример остатку колектива.

Стандарда **6.4. Људски ресурси су у функцији квалитета рада школе.** констатовано је да директор континуирано подстиче професионални развој запослених и обезбеђује услове за његово остваривање у складу са могућностима школе. Професионални развој запослених омогућен је кроз различите акредитоване и неакредитоване програме стручног усавршавања који се током школске године реализују у просторијама наше школе. Препорука директора и педагога приликом посете настави је да наставници планирају и унапређују своје професионално деловање на основу самовредновања сопственог рада, што као пракса није довољно развијена у нашој школи. Што се тиче знања стечених путем стручног усавршавања, констатовано је да наставници већином таксативно наводе податке о стеченим знањима у оквиру личних извештаја о стручном усавршавању и професионалном развоју, међутим, већина њих још увек није усвојила навику да у оквиру евиденције свог рада пружи осврт на примену нових знања у пракси или да их чешће користе у пракси.

У оквиру стандарда **6.5. Материјално-технички ресурси користе се функционално.** констатовано је да директор активно ради на опремању школе паметним таблама и другим потребним наставним средствима, али Тим сматра да се та средства недовољно користе у процесу наставе. Наставници би требали у већој мери да користе предности паметних уређаја и интернета у свом раду (упућивање ученика на коришћење дигиталних средстава итд.), што се показало као тачно у оквиру реализације наставе на даљину. Настава на даљину је показала да ученици више користе и боље се сналазе на телефонима него на рачунарима, што се показало као отежавајућа околност јер су неке платформе прављене за рад на рачунарима.

Стандард **6.6. Школа подржава иницијативу и развија предузетнички дух.** констатовано да је директор усмерен на развијање сарадње школе са бројним институцијама у локалној заједници, где наши ученици имају прилику да презентују свој рад. Одговоран однос према околини осликава се у самом изгледу наше школе, која је препознатљива по великој количини зеленила у школском дворишту. Директор придаје велику важност да се кроз различите активности (културна и јавне манифестације, изложбе, предавања и такмичења и др.) ученицима и наставницима пружа могућност да непрекидно проширују и унапређују своја знања.

На основу извршеног прегледа утврђено је да су **испитани стандарди у великој мери задовољени.**

Препорука Тима је да наставници више користе савремена наставна средства која постоје у школи, као и да више пажње посвете самовредновању сопственог рада и интерном стручном усавршавању, а све у циљу унапређења образовно-васпитног процеса у школи.

Школска 2021/2022. година изабрана област квалитета Етос

Везано за стандард **5.1. Успостављени су добри међуљудски односи** - Констатовано је да сви актери школског живота доследно поштују прописане норме и правила понашања. Имајући у виду позитивну атмосферу која влада у школи, нови ученици и запослени лако се укључују у живот школе, а за сваки потенцијални проблем брзо се пронађе конструктивно решење.

У оквиру стандарда **5.2. Резултати ученика и наставника подржавају се и промовишу** - Констатовано је да је у школи јасно присутан тимски дух, у оквиру кога се поштују и промовишу успеси свих ученика и запослених. Школа подржава сва такмичења и бројне активности ученика и увек проналази финансијска средства за одлазак и смештај такмичара, без обзира да ли је реч о неколико ученика или целој спортској екипи. Најуспешнији ученици и наставници редовно се

похваљују у оквиру прославе Дана школе, директор приређује пријеме за такмичаре а и сваки успех се пропрати на друштвеним мрежама и сајту Школе.

За стандард **5.3. У школи функционише систем заштите од насиља** - Констатовано је да се у нашој школи негативан став према насиљу јасно изражава кроз бројне активности који подржавају сарадњу и негују позитивне односе међу свим актерима школског живота. Мрежа за решавање проблема насиља у школи, функционише по Протоколу о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања. О свим проблемским ситуацијама дежурни наставници, одељењске старешине и професори моментално обавештавају школског педагога и директора школе. Активности усмерене на превенцију насиља реализују се кроз часове одељењске заједнице и обележавањем свих датума битних за заштиту од насиља не само код нас у школи већ и шире нпр. Дан розе мајица. Имајући у виду да сви наши ученици имају примерно владање, за сада се није јавила потреба за организовањем појачаног васпитног рада и подршке за ученике који су укључени у насиље.

Везано за стандард **5.4.1. У школи је развијена сарадња на свим нивоима** - Констатовано је да је сарадња стручних и саветодавних органа на високом нивоу – предлози Савета родитеља редовно се разматрају у оквиру састанака Педагошког колегијума и седница Наставничког већа. Школа активно подржава различите иницијативе запослених и подстиче њихову слободу у организовању активности. Такође, и родитељи веома активно учествују у организовању хуманитарног пролећног фестивала заједно са Ученичким парламентом.

Везано за стандард **5.4.2. Школа пружа подршку раду ученичког парламента и другим ученичким тимовима** - Констатовано је да у школи постоји и редовно функционише Ученички парламент о чему постоји доказ у Записнику о одржаним састанцима. Ученички парламент предузима различите активности о чему постоји евиденција на сајту Школе и друштвеним мрежама. Посебно се истичу хуманитарне активности у виду новчане помоћи или пакетића социјално угроженим категоријама или деци са Косова.

У оквиру стандарда **5.5. Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности** - Констатовано је да наша школа поседује изузетно квалитетну опрему у виду паметних табли и рачунара. Наставници су похађали више обука за употребу и унапређење дигиталних способности наставника. Склоност иновацијама коју исказују наши наставници омогућила је да се прилично лако прилагодимо настави на даљину током ванредног стања услед епидемије корона вируса, а кроз правовремену евалуацију оваквог вида наставе, стекли смо и увиде за њено унапређење у будућности. Партнерски односи и тимски рад у школи развијени су на високом нивоу, што нам и омогућава квалитетну реализацију бројних активности.

На основу извршеног прегледа утврђено је да су испитани стандарди у великој мери задовољени.

Препорука Тима је да и поред јасно израженог негативног става према насиљу и предузетих свих активности које се у тој области препоручују Тим сматра да се на видно место у школи морају налазити имена чланова Тима за заштиту ученика од насиља, занемаривања и злостављања као и правила понашања и кућни ред. Тим предлаже да више пажње треба посветити индивидуалним образовним плановима као и укључивању тих ученика у што већи број различитих активности ученика. Из свега до сада реченог основни закључак би био да наставници поред одржавања добрих међуљудских односа подршке, уважавања треба доста да раде на сопственој едукацији и личном усавршавању као и бољој искоришћености савремене опреме која постоји у школи.

ПРИОРИТЕТИ РАЗВОЈА ШКОЛЕ

На основу спроведеног процеса самовредновања рада школе у свим областима квалитета и спроведеног истраживања а у циљу снимања постојећег стања, идентификовање сопствених снага, уочавања слабости и евентуално могућих решења, стручни актив за Развојно планирање и тим за самовредновање рада школе је обрадио и укрестио добијене податке и на основу испитаних потреба дефинисао поменуте ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉЕВЕ. .

Тим је сагледао Извештај о спољашњем вредновању, 424 број 611-00020000/2014-15 од 23.06.2014. године, горенаведене Извештаје о самовредновању, као и Извештаје о реализацији претходног Развојног плана који је важио за период од 2018. до 2023. године, анализу и потребе за наредни период од четири године од стране, Ученичког парламента, Тима за самовредновање, стручне службе школе, Тима за заштиту ученика од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања, Савета родитеља, и Стручних већа Средње школе у Љубовији.

АКЦИОНИ ПЛАН
ШКОЛСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАН
- 2022/2023-2026/2027. године

У наредних пет година приоритети у Школском развојном плану школе су следеће области:

Област квалитета 1: Програмирање, планирање и извештавање

Област квалитета 2: Настава и учење

Област квалитета 3: Образовна постигнућа ученика

Област квалитета 4: Подршка ученицима

Област квалитета 5: Етос

Област квалитета 6: Организација рада школа, управљање људским и материјалним ресурсима

За сваку од наведених области урађен је акциони план, одређени су развојни циљеви и задаци.

- Унапређивање програмирања образовно-васпитног рада у контексту квалитетног рада школе
- Унапређивање планирања образовно-васпитног рада
- Унапређивање међупредметне корелације
- Планирање провере остварености образовних стандарда и исхода у годишњим плановима наставних предмета као и евалуације тј. самоевалуације планова, припрема и одржаних часова
- Прилагођавање наставног плана и програма аналитичкоистраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења
- Унапређивање плана ИОП-а
- Подићи квалитет наставе осавремењивањем наставе и применом активно оријентисане наставе
- Унапређивање образовно васпитног процеса
- Унапређивање сарадње Стручних већа у циљу побољшања међупредметних корелација, развијање међупредметних компетенција.
- Развијање боље сарадње Стручних већа ради уједначавања критеријума оцењивања
- Побољшање постигнућа ученика у складу са његовим индивидуалним, развојним и узрастним карактеристикама
- Унапређивање система пружања подршке ученицима
- Побољшање подстицања развоја ученика

- Унапређивање рада тима за подршку деце из осетљивих група
- Унапређивање међуљудских односа и сарадње у школи
- Промоција школе и школских активности
- Унапређивање постојеће мреже за решавање проблема насиља
- Унапређивање уређења школског амбијента
- Промоција школе као центра иновације и васпитнообразовне изузетности
- Подизање капацитета руководећег кадра
- Јачање капацитета људских ресурса
- Унапређивање материјално-техничких ресурса
- Обезбеђивање финансијских средстава
- Унапређивање и развијање предузетничког духа у школи

КЉУЧНА ОБЛАСТ: ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1. Унапређивање програмирања образовноваспитног рада у контексту квалитетног рада школе	1. Школски програм и годишњи план рада ускладити са изменама и допунама наставних планова и програма	Анализа Школског програма и Годишњег плана рада школе	Стручна већа Педагошки колегијум	Јануар 2023 децембар 2027	Унете измене	Записник са састанака ШП и ГПРШ	Директор НВ,ШО,СРи УП Педагошки колегијум.
		Провера присуства свих законом предвиђених елемената у Школском програму и ГПРШ	Стручна већа Педагошки колегијум	Јануар 2023 децембар 2027	Извршена провера	Записник са састанака ШП и ГПРШ	Директор НВ,ШО,СРи УП Педагошки колегијум
		Унос елемената који евентуално недостају	Стручна већа Педагошки колегијум	Јануар 2023 децембар 2027	Унете измене	Записник са састанака ШП и ГПРШ	Директор НВ,ШО,СРи УП Педагошки колегијум

	2. Засновати програмирање рада на аналитичкоистраживачким подацима и проценама квалитета рада установе	Анализа фидбека (feedback) проценама квалитета рада установе	Стручна већа Педагошк и колегијум	Јануар 2023 децембар 2027	Резултати анализе	Записник са састанака ШП и ГПРШ	Директор НВ,ШО,СРи УП Педагошки колегијум
--	--	--	-----------------------------------	------------------------------	-------------------	---------------------------------	---

2. Унапређивање планирања образовног васпитног рада	1. Ставити императив на активно учешће ученика на часу	Увидом у оперативне планове и дневне припреме наставника као и присуством на часу пратити употребу метода и техника којима је планирано активно учешће ученика на часу	Директор, педагог, сви наставници	Јануар 2023 децембар 2027	Активније учешће ученика на часу	Резултати анализе оперативних планова и дневних припрема као и записници са посета часовима	координатор Тима за РП
3. Унапређивање међупредметне корелације	1. Одржати састанке на нивоу Стручних већа	1. Обавештење о састанку стручних већа	Тим за развојно планирање	Јул-Август	Одржан састанак	Записник са састанка	координатор Тима за РП

2.Израда наставних планова по наставним јединицама на годишњем нивоу и размена у оквиру стручних већа	1.Припрема материјала за састанак	Тим за развојно планирање Стручна већа	Јул-Август Август	Одржан састанак Израђени планови по наставним јединицама	Записник са састанка Записник са састанка Прилог-израђени конкретни планови	координатор Тима за РП Директор Педагог
	2.Одржавање састанка					
	3. Вођење записника	Стручна већа	Август	Израђени планови по наставним јединицама	Записник са састанка Прилог-израђени конкретни планови	Директор Педагог
	4.Израда планова по наставним јединицама					
	5.размена планова					

	3.Израда плана међупредметне корелације на годишњем нивоу	1.Одржавање састанака	Стручна већа	Август	Урађен план међупредметне корелације	Записник са састанка Прилог конкретан план међупредметне корелације	Директор Педагог
		2.Консултације					
		3.Израда плана					

	4.Спровођење плана међупредметне корелације у складу са оперативним плановима наставника	Спровођење корелације	Предметни наставници	2023//2024	Урађена корелација	Дневне припреме Напомена у дневнику	Педагог
4.Планирање провере остварености образовних стандарда и исхода у годишњим плановима наставних предмета као и евалуације тј. самоевалуације планова, припрема и одржаних часова	1.Одржавање састанака са председницима Стручних већа	1.Припрема материјала	Тим за Развојно планирање Председници Стручних већа Предметни наставници	Август	Одржан састанак Урађен план провере остварености Стандарда и исхода у год.плановима наставника	Записник са састанка Годишњи план рада школе	Директор Педагог Председници Стручних већа
	2.Одржавање састанака Стручних већа	2.Одржавање састанака и вођење записника					
	3.Израда годишњих планова са планираним проверама	3.Израда планова					
5.Прилагођавање наставног плана и програма аналитичкоистраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења	1.Одржавање састанака на нивоу Одељенског већа	1.Припрема материјала за састанке	Одељенски старешина Координатор тима за РП	Септембар	Одржан састанак	Записник са састанка	Директор Педагог
		2.Одржавање састанака и вођење записника					

	2.Израда прилагођеног плана и програма према аналитичкоистраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења	Спровођење прилагођеног плана и програма	Предметни наставници	Септембар (након израде иницијалног теста)	Израђен и прилагођен план према специфичности одељења	Годишњи план Дневник евиденције образовно васпитног рада	Педагог Одељенски старешина
6.Унапређивање плана за ИОП-е	1.Анализирање напредовања ученика	Састанак тима ИОП-а Састанак са предметним наставницима Израда анализе	Предметни наставници	Септембар	Одржан састанак Записник	Извештај наставника о педагошком профилу ученика	Тим за ИОП Директор Педагог Педагошки колегијум
	2.Израда плана за ИОП-е	Израда плана Презентација и усвајање плана Спровођење плана	Предметни наставници	Октобар Новембар текуће године	Извештај педагошког профила ученика		

КЉУЧНА ОБЛАСТ: Настава и учење

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1.Подићи квалитет наставе осавремењивањем наставе и применом активно оријентисане наставе	1.Обучити наставно особље у примени пројектне наставе	Имплементација групног и тимског рада у настави	Директор	2023-2027	Одржани семинари из области наставе и учења	Сертификати	Директор, НВ,ШО
		Израда личних планова стручног усавршавања за текућу ШГ унутар и ван установе	Предметни наставници	Септембар 2023-2027	Израђен Програм рада	План стручног усавршавања	Тим, Директор, НВ
		Упознавање са иновативним методама наставе прикупљањем стручне литературе	Библиотекар Предметни наставници	2023-2027	Израђен програм рада	Записник са састанка, Увид у ШП	Директор, НВ,ШО,СР
		Унапређење тематске наставе(унутар предметна и међупредметна корелација, корелација са свакодневним животом) у циљу стицања функционалног знања	Предметни наставници Стручна већа,	2023-2027	Организација и спровођење угледних и огледних часова семинара из ове области и организација тематског дана	Спровођење угледних и огледних часова семинара из ове области и организација тематског дана	Директор, НВ,ШО,СР и УП
		Организовање семинара у школи из области савремених наставних метода	Директор	2023-2027	Организовани семинари	Сертификати	Директор, НВ, ШО и СР

	2.Подстицање наставника у примени метода активно оријентисане наставе	Обучавање наставника у стварању подстицајне атмосфере на часу комуникација и сарадња К4	Педагог, водитељи семинара	2023-2027	Организовани семинари	Сертификати	Директор, НВ,ШО,СР.
		Обучавање одељенских старешина у управљању разредом и сарадњи са родитељима П7	Педагог, водитељи семинара	2023-2027	Организовани семинари	Сертификати	Директор, НВ,ШО,СР
2.Унапређивање образовно васпитног процеса	1.Урадити иницијалне тестове у I години и новим одељењима	Одржавање састанака са председницима стручних већа	Председници стручних већа, Педагог Директор	Септембар	Саставити тест, Урађен иницијални тест, Записници	Иницијални тест, Записник, Оперативни план, Извештај о одрађеном иниц. тесту	Педагог, Директор.
		Одржавање састанака на нивоу стручног већа	Председници стручних већа, Педагог Директор	Септембар	Саставити тест, Урађен иницијални тест, Записници	Иницијални тест, Записник, Оперативни план, Извештај о одрађеном иниц. тесту	Педагог, Директор
		Израда иницијалног теста	Председници стручних већа, Педагог Директор	Септембар	Саставити тест, Урађен иницијални тест, Записници	Иницијални тест, Записник, Оперативни план, Извештај о одрађеном иниц. тесту	Педагог, Директор

2.Израда портфолија одељења	Одржавање састанака са председницима стручних већа	Председници стручних већа, Предметни настав.	Септембар и по потреби током Школске године	Израђен портфолио	Портфолио	Педагог, Директор
	Одржавање састанака	Председници	Септембар и по		Портфолио	Педагог,

3.Израда планова индивидуализоване наставе	на нивоу стручног већа	стручних већа, Предметни настав.	потреби током Школске године	Израђен портфолио		Директор
	Израда форме портфолија	Председници стручних већа, Предметни настав.	Септембар и по потреби током Школске године	Израђен портфолио	Портфолио	Педагог, Директор
	Израда плана индивидуалне наставе и усаглашавање на нивоу стручног већа(дефинисање минимума знања које ученик треба да донесе у текућу школску годину)	Стручна већа	Септембар и по потреби током Школске године	Израђен план индивидуалне наставе	План у оквиру портфолија и дневних припрема	Председници стручних већа Педагог
	Дефинисање метода рада за реализацију наставе текуће школске године	Стручна већа	Септембар и по потреби током Школске године	Израђен план индивидуалне наставе	План у оквиру портфолија и дневних припрема	Председници стручних већа Педагог
	Израда плана	Стручна већа	Септембар и по потреби током Школске године	Израђен план индивидуалне наставе	План у оквиру портфолија и дневних припрема	Председници стручних већа Педагог.

	4.Инплементација	Одржавање састанака са одељенским старешинама	Одељенски старешина Предметни наставник	Септембар и по потреби током Школске године	Одржан састанак са родитељима	Записник Евиденција одељенског старешине	Одељенски старешина, Предметни наставник
		Примена индивидуализације	Одељенски старешина	Септембар и по потреби током	Одржан састанак	Записник Евиденција	Одељенски старешина,
		наставе	Предметни наставник	Школске године	са родитељима	одељенског старешине	Предметни наставник
		Обучавање наставника у техникама поучавања и учења	Педагог	2023-2027	Организовани семинари	Сертификати	Директор, НВ, ШО, СР и УП.

		Анализа примене стандарда квалитета наставе перманентним праћењем и евалуацијом наставног процеса	Директор Библиотекар Наставници	2023-2027	Извршена анализа	Извештаји	Педагог, Директор
		Утврђивање плана одржавања угледних и огледних часова укључујући различите облике рада, индивидуално и на нивоу актива	Стручна већа,	2023-2027	Набављена литература	Библиотека-увид у списак књига	Директор, НВ, ШО, СР, УП

3. Унапређивање сарадње стручних већа у циљу побољшања међупредметних корелација, развијање међупредметних компетенција.	1. Одржавати угледне и огледне часове, примењивати методе активне наставе и увођење иновација	Примена научених метода на огледним и угледним часовима	Стручна већа, предметни наставници	Септембар-Октобар 2023-2027	Урађен и утврђен план	Записник са састанка стручног већа	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
		Анализа одржаних часова, сугестије, оцене, препоруке, евалуација у усменом и писаном облику	Стручна већа предметни наставници педагог	2023-2027	Угледни и огледни часови изведени по плану	Документација	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
		Планирање редовне наставе на годишњем нивоу уз јасно дефинисање циљева и исхода, примену савремених наставних метода у корелацији са другим предметима	предметни наставници Стручна већа	2023-2027	Урађена анализа и извештај	Анализа и извештај	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
	2. Унапредити планирање и реализацију редовне, допунске и додатне	Планирање допунске наставе на годишњем нивоу уз јасно дефинисање циљева и исхода	Стручна већа Предметни наставници	2023-2027	Урађен план	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР, УП

	наставе уз што бољу корелацију свих видова наставе	Планирање додатне наставе на годишњем нивоу на основу календара такмичења, годишњих планова стручних већа и секција	Стручна већа, Предметни наставници	2023-2027	Урађен план	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР, УП
		Планирање допунске наставе као обавезног облика рада са ученицима и усклађивање програма према реалним потребама ученика	Стручна већа, Предметни наставници	2023-2027	Урађен план	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР, УП
		Самовредновање сопственог рада кроз упитник	Предметни наставници	2023-2027	Извршено самовреднов.	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР, УП
		Извештавање о реализацији редовне, допунске и додатне наставе на основу евиденције одрзаних часова	Стручна већа, педагог	2023-2027	Урађени извештаји	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
4. Развијање боље сарадње Стручних већа ради уједначавања	1. Подсећати наставнике на правилник о оцењивању ученика	Израда презентације	Педагог, Директор	2023-2027	Презентација израђена	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
		Презентација на Наставничким и Одељенским већима	Педагог, Директор Стручна већа	2023-2027	Презентација	Записници, документација	Директор, НВ, ШО, СР и УП.
		Постављање презентације на сајт школе	Администратор сајта	2023-2027	Презентација постављена на сајт	Сајт школе	Директор, НВ, ШО, СР и УП

критеријума оцењивања		Достављање презентације у	педагог	2023-2027	Презентација достављена	Списак са именима и	Директор, НВ, ШО, СР и УП
--------------------------	--	------------------------------	---------	-----------	----------------------------	------------------------	------------------------------

	штампаном облику свим наставницима				потписима	
2.Уједначит и критеријуме оцењивања на нивоу школе (образовног профила и стручног већа)	Посета часова на којима се врши провера знања и анализа тих часова	Стручна већа, педагог Директор	2023-2027	Извршена посета часовима	Записници, Документација	Директор,НВ, ШО,СР,УП
	Праћење рада и постигнућа ученика кроз израду адекватне педагошке евиденције	Стручна већа, педагог Директор	2023-2027	Урађена анализа, урађена педагошка евиденција	Записници, Документација	Директор, Педагог, НВ,ШО
	Упознавање ученика са правилником о оцењивању и јасним критеријумима	Стручна већа, педагог Директор Предметни наставници	2023-2027	Ученици упознати са правилником оцењивања	Записници са часова одељенског старешине, огласне табле за ученике и родитеље	Директор,НВ, ШО,СР,УП

		Унапређење метода провере знања ученика Обука наставника о начинима провере знања ученика у оквиру стручног усавршавања	Стручна већа, педагог наставници	2023-2027	Уједначавање критеријума у оквиру стручног већа о начинима провере знања ученика као и критеријума оцењивања	Записници стручних већа Сертификати	Стручна већа, Педагог, Предметни наставници,
5.Побољшање постигнућа ученика у складу са његовим индивидуалним, развојним и узрастним карактеристикама	Оспособити ученике за самообразовање и самоучење - промена односа ученик - наставник	Развити ученичке компетенције за различите облике учења – ученике активно укључујемо у наставни процес и подстичемо на сарадњу путем различитих облика наст. рада и наставних метода а уз примену адекватног дидактичког материјала	Стручна већа, педагог Директор	2023-2027	Реализација наставе уз активно учешће ученика	Извештаји о раду, пед. документација	Директор,НВ, ШО,СР,УП
		Упућивати ученика на коришћење различитих извора знања и самостални истраживачки рад	Стручна већа, наставници	2023-2027	Ученици при учењу самостално истражују користећи различите изворе знања	Протоколи праћења реализације наст. Часова (анализа непосредног увида у наставни процес)	Стручна већа,Педагог, Предметни наставници, Тим за наставу и учење

КЉУЧНА ОБЛАСТ: Подршка ученицима

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1. Унапређивање система пружања подршке ученицима	1. Промоција система пружања подршке ученицима у школи	1. Осмишљавање начина промоције за ученике и родитеље	Педагог, Директор, Савет родитеља	Август Септембар 2023-2027	Одржани састанци	Записник са састанка	Директор, Председник савета родитеља
		2. Израда материјала за Промоцију	Педагог, Директор, Савет родитеља	Септембар 2023-2027	Израђен промотивни материјал	Материјал за промоцију	Директор, Председник савета родитеља, Председник ученичког парламента
		3. Промоција	Одељенск и старешина, Ученички парламент, Савет родитеља	Септембар 2023-2027.	Одржана промоција	Материјал за промоцију	Директор, Председник савета родитеља, Председник ученичког парламента

2.Побољшање подстицања развоја ученика	1.Одржавањ е Сајма ваннаставних активности	1.Осмишљавање Сајма	Ученички парламент, наставници	Септембар 2023-2027	Одржан Сајам	Промотивни материјал за Сајам	Директор, председник савета родитеља, школски одбор
		2. Израда материјала	Одељењски и старешина	Октобар текуће школске године	Одржани састанци	Педагошка документација наставника и Одељењских старешина који бележе резултате	Директор, Председник савета родитеља
	2. Прикупљање	3.Одржавање сајма	и наставници који	2023-2027.	Испитивање ученика (интервју или		Директор, Председник савета родитеља

	информација о ученицима са изузетним способностима	4.идентификација потреба ученика, укључење ученика у секције/ваннаставне активности које су формиране према идентификованим потребама	Предметни наставници	Август-септембар 2023-2027	упитник) Израђен промо материјал	испитивања,годишњи и оперативни планови ваннаставних активности	Директор школе, педагог
3.Унапређивање рада тима за подршку деце из осетљивих група	1. Промоција тима за подршку деце из осетљивих група	1. Осмишљавање материјала за промоцију тима	Педагог, Директор, Савет родитеља	Септембар 2023-2027	Одржана промоција	Записник са састанка	Директор, Председник савета родитеља, председник ученичког парламента
		2. Израда материјала	Педагог, Директор, Савет родитеља	Септембар 2023-2027	Израђен промотивни материјал	Материјал за промоцију	Директор, Председник савета родитеља, председник ученичког парламента

		3. Промоција материјала	Одељенски старешина, ученички парламент, савет родитеља	2023-2027	Заједнички часови за ученике и родитеље	Материјал за промоцију	Директор, НВ,ШО,СР,УП, родитељи
--	--	-------------------------	---	-----------	---	------------------------	---------------------------------

КЉУЧНА ОБЛАСТ: Етос							
АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1. Унапређивање међуљудских односа и сарадње у школи	1. Спровођење анкете о међуљудским односима и сарадње у колективу.	1. Осмишљавање анкете	Педагог	Септембар-Октобар 2023-2027	Израђена и спроведена анкета	Анкета, Извештај	Директор Педагог
		2. Израда анкете	Педагог	Септембар-Октобар 2023-2027	Израђена и спроведена анкета	Анкета, Извештај	Директор Педагог
		3. Спровођење анкете	Педагог	Септембар-Октобар 2023-2027	Израђена и спроведена анкета	Анкета, Извештај	Директор Педагог
		4. Анализа, презентација резултата	Педагог	Септембар-Октобар 2023-2027	Израђена и спроведена анкета	Анкета, Извештај	Директор Педагог
2. Промоција школе и школских активности	1. Одржавање обазовних профила у школи Сајма	1. Осмишљавање Сајма	Ученички парламент Наставници	Април 2023-2027	Одржан Сајам	Промотивни материјал	Директор педагог.
		2. Израда материјала					

	ради промовисања постојећих и нових занимања	3.Одржавање Сајма					
	2.Израђивање промотивног материјала у циљу промоције школе	1.Осмишљавање материјала	Ученички парламент	2023-2027.	Израђен промотивни материјал	Матријал за промоцију	Директор Педагог
		2.Израда материјала					
		3.Презентација материјала					

	3.Редовно ажурирање Сајта школе	1.Информисање јавности о битним дешавањима у школи путем сајта	Наставник информатике	2023-2027	Ажуриран Сајт	Сајт школе	Директор
	4.Одржавање сарадње са средствима јавног информисања ради промоције школе	1.Информисање јавности о битним дешавањима у школи путем средстава јавног информисања	Директор	2023-2027	Извештај	Средства јавног информисања	Директор.

3. Унапређивање постојеће мреже за решавање проблема насиља	1. Упознавање ученика и родитеља првих разреда са протоколом о заштити деце од насиља, злостављања и занемаривања	1. Радионица на часу одељенског старешине и родитељског састанка о значају превенције насиља	Одељенски старешина Директор Ученички парламент	Септембар 2023-2027	Одржана радионица	Извештај и записник	Директор
	2. Спровођење анкете о безбедности ученика и запослених у школи	1. Осмишљавање анкете	Педагог, наставници	2023-2027	Израђена и спроведена анкета	Анкета и извештај	Директор
		2. израда анкете					
		3. Спровођење анкете					
		4. Анализа и презентација резултата					

4. Унапређивање уређења школског амбијента	1. Израда кутка за одмор ученика и наставника	1. Осмишљавање начина израде Кутка за одмор	Ученички парламент Директор Наставник ликовне културе	Септембар Јануар 2023	Уређен кутак за одмор	Садржина кутка за одмор	Директор
		2. Израда Кутка за одмор					
		3. Примена коришћење од стране ученика и наставника					

	2.Уређивање зелених површина унутар школе и школском дворишту	1.Обогађивање школског простора зеленилом (собно и баштенско цвеће)	Наставно и помоћно особље Ученици	Септембар-Октобар 2023-2027	Уређен школски простор	Садржај уређеног школског простора	Директор
5.Промоција школе као центра иновације и васпитнообразовне изузетности	1.унапредит и сарадњу школе и локалне зајнице	1.Обилазак зграде Општине,и других привредних објеката у оквиру професионалне праксе	Наставник права, Тим за професионалну оријентацију	2023-2027	Реализоване посете згради Општине...	Извештаји	Директор
		2. Приредбе поводом обележавања Дана школе, Св.Саве – школске славе					
	2.унапредит и хоризонталн у наставу	редовно одржавање и посматрање угледних часова и других облика усавршавања у установи (пројектне наставе)	Предметни наставници	2023-2027	Редовно одржани облици усавршавања у установи (угледни часови, часови тимске,пројектне, наставе...)	Евалуационе листе, спискови учесника,припреме, извештаји	Директор
	3.Промовисати могућности напретка наставника у нових звања	1.презентација на Настаничком већу о могућностима напретка наставника у нових звања	Педагог школе	2023-2027	Одржана презентација	Записник Настаничког већа	Директор

КЉУЧНА ОБЛАСТ: ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ ,УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1. Подизање капацитета руководећег кадра(Директора,Руководиоца финансијских послова ,Координатора тимова за ШРП,самовредновање,Стручних сарадника,Секретара школе Председника ШО,СР,УП)	1.Израда плана за подизање капацитета руководећег кадра(Директора,Руководиоца финансијских послова ,Координатора тимова за ШРП,самовредновање,Стручних сарадника,Секретара школе Председника ШО,СР,УП)	1.Одржавање састанака	Директор	2023-2027	Одржавање састанака, израђен план	записници, план	Директор
		2.Анализа стања					
		3.Израда плана					
	2.Обезбеђивање средстава	Реализација Програма и Плана	Директор	2023-2027	Обезбеђена средства	Финансијски извештај	Директор

--	--	--	--	--	--	--	--

2.Јачање капацитета људских ресурса	1.Подстицањ е наставника да се стручно усавршавају	1.Анализа резултата самовредновања	Директор	2023-2027	Урађена и спроведена анкета,одржани семинари, одржана презентација ,спроведена активност	Извештаји, записник са НВ,сертификати	Тим за самовредновање
		2.Анкета међу запосленима					
		3.Израда плана					
		4.Обезбеђивање средстава					
		5.Израда и одржавање презентације					
		6.Реализација плана					
3.Унапређива ње материјално- техничких ресурса	1.Уређивање простора	1.Уређивање холова и ходника	Директор,ШО	2023-2027	Уређен простор	Анкета	Тим за самовредновање
		2..опремање кабинета	Директор,ШО, Савет родитеља	2023-2027.	Урађен пројекат, аплици-	Документ	Тим за самовредновање

					рање за донацију, добијена средства		
--	--	--	--	--	--	--	--

		4.Формирање читаонице у библиотеци	Директор	2023- 2027.	Урађен пројекат, аплицирање за донацију, добијена средства	Документ	Тим за самовредновање
		5.Уређивање школског дворишта	Директор	2023-2027.	Уређено школско двориште	Директан увид	Директор,НВ, ШО,СР и УП
4.Обезбеђива-	1.Конкуриса	1.Израда листе		2023-2027.	Састављена	Листа донатора,	Директор

ње финансијских средства	ње за донације	потенцијалних донатора	Директор, наставници		листа, остварена сарадња, предлог пројекта	Извештај о оствареној сарадњи, Предлог пројекта	
		2.Остваривање сарадње	Директор, наставници	2023-2027.	Урађени и послати пројекти	Пројекти	Директор
		3.Писање предлога пројекта	Директор, наставници	2023-2027.	Састављена листа ,остварен а сарадња,предлог пројекта	Листа донатора,извештај о оствареној сарадњи,предлог пројекта	Директор
5.Унапређивање и развијање	1.Промовисање секције предузетниш	1.Израда презентације	Стручна већа, наставници	2023-2027.	Урађена и спроведена презентација	Презентација	НВ

предулетничко г духа у школи	тво у циљу повећања броја ученика из других образовних профила	2.Одржавање презентације					

	2.Одржавањ е сајма здраве хране	1.Израда плана	Стручна већа, наставници	2023.-2027.	Одржан сајам здраве хране	Сајам	Директор
		2.Спровођење плана					
		3.Реализација плана					

ПЛАН ОСТАЛИХ АКТИВНОСТИ

Поред приоритета развоја у складу са Стандардима квалитета, Развојни план Средње школе у Љубовији обухвата и друге области од значаја за развој установе:

Школа континуирано прати резултате на матурским и завршним испитима и на основу анализе даје предлоге мера за унапређење образовно-васпитног рада.

На основу Извештаја о реализацији образовних стандарда постигнућа и стандарда квалификација за образовна постигнућа ученика завршних разреда, произилази да су они остварени у високом проценту, нарочито у последње две године, и да нема већег одступања у односу закључних оцена по предметима и оцена на матурским и завршним испитима.

МЕРЕ НА ОСНОВУ МАТУРСКИХ И ЗАВРШНИХ ИСПИТА

Мере	Активности	Носиоци активности	Одговорна особа	Критеријуми и мерила остварености промене
Примена различитих техника учења	- реализација ` угледних часова	сви наставници школе	директор, педагог	наставници користе нове технике учења, свака новина се презентује наставницима
Планирање и реализација стандарда постигнућа у дневним припремама	реализација на часовима редовне наставе	сви наставници школе	директор, педагог	Образац за вредновање часа, дневна припрема, Извештаји директора и педагога
Континуирано прилагођавање наставе различитим васпитно- образовним потребама ученика	Формирање Тима за прилагођавање	директор, одељењски старешина	директор	настава се континуирано прилагођава потребама ученика, директор
Управљање процесом учења	израда припрема за час	предметни наставници	предметни наставник, континуирано	у школи се управља процесом учења, директор, педагог
Оцењивање у функцији учења	израда обрасца перманентно оцењивање ученика	предметни наставници	предметни наставници	оцењивање ученика је у функцији учења, поготову код стручних предмета, предметни наставник
Промовисање и вредновање резултата ученика и наставника	израда протокола о промовисању и вредновању резултата ученика и наставника	директор, наставници, одељењске старешине	периодично сваке школске године, директор, наставници, одељењске старешине	периодично сваке школске године
Планирана и реализована допунска и додатна настава;	израда плана допуске и додатне наставе, реализација допунске и додатне наставе	предметни наставници	предметни наставници, октобар месец сваке школске године	допунска и додатна настава је у функцији бољих резултата учења
Развити систем мотивације ученика за постизање бољих резултата	израда плана мотивације ученика	предметни наставници	предметни наставници, на почетку школске године	у школи је развијен систем мотивисања ученика за постизање бољих резултата

МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА У СЕКТОРУ КОМЕ ПРИПАДАЈУ ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

Школа већ дужи низ година има одличну сарадњу са другим школама у окружењу, привредним друштвима и другим органима и организацијама али планирамо да ту сарадњу проширимо и унапређујемо на обострано задовољство, а посебно у интересу наших ученика и запослених. Школа сарађује и планира и даље да сарађује са свим сродним школама у окружењу (школе из Малог Зворника, Лознице, Шапца, али и школа из пограничних места Братунца и Сребренице).

Са привредним друштвима школа сваке године обнавља уговоре о реализацији практичне наставе и план је да школске 2023/24. године потпишемо уговоре и са неким новим привредним друштвима.

Када је у питању сарадња са другим органима и организацијама Школа активно сарађује са Општинским органима у Љубовији, Центром за социјални рад, Туристичком организацијом, Домом здравља, Градском библиотеком и осталим организацијама од културног и јавног значаја.

Одговорна особа за планирање и реализацију сарадње са привредним организацијама и установама где ученици обављају одређене видове наставе је организатор практичне наставе.

Мере	Активности	Носиоци активности	Одговорна особа	Критеријуми и мерила остварености промене
Унапређивање партнерства са послодавцима и локалном самоуправом	Израда плана сарадње са послодавцима	Предметни наставник и организатор практичне наставе	Директор школе	План сарадње са послодавцима
Унапређење сарадње са другим школама из Р.Србије и иностранства.	Узимање учешћа у заједничким пројектима на републичком и регионалном нивоу и међусобне посете са сродним школама	Сви наставници који су укључени у рад тимова, као и наставници економске групе предмета (предузетништво) сарадњи са колегама из стручног већа области предмета или са стручним сарадницима школе	Директор школе и задужени наставници за рад на пројекту	Да ли су урађени пројекти оцењени позитивно и да ли је почело њихово спровођење.
Унапређивање искуства које ученици стичу упознавањем и сарадњом са послодавцима	Израда дневника активности ученика	Предметни наставник	Директор школе	наставници користе нове технике учења
Повећање осећаја вредности да се њихов рад сматра значајним (развијање система мотивације ученика)	Израда плана мотивације	Предметни наставник, послодавац	Директор школе	у школи је развијен систем мотивисања ученика за постизање бољих резултата

Развијање нових идеја које ученик може применити током рада у учионици	Израда протокола примене нових идеја стечених код послодавца	Предметни наставник	Директор школе	Израђен протокол
Унапређивање значаја повезаности теоријског концепта знања и вештине са одређеним занимањима	Израда дневника активности ученика и послодавца	Предметни наставник, послодавац	Директор школе	настава се континуирано прилагођава потребама ученика,
Развијање кључних предузетничких вештина за запошљавање	Непосредан рад у канцеларији, у туристичко-угоститељским објектима	Предметни наставник, Послодавац	Директор школе	Извештај послодавца

Одговорна особа за планирање и реализацију сарадње са послодавцима, привредним друштвима и установама где ученици обављају одређене видове наставе је организатор практичне наставе.

МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ И РАЗУМНИХ ПРИЛАГОЂАВАЊА И КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

Ове мере донешене су на основу сагледавања свеукупне ситуације у школи и процене реалних потреба ученика а у складу са законском обавезом.

У следећој табели приказане су планиране мере

Мера	Активност	Носиоци активности	Критеријум остварености
Повећати информисаност наставног особља о могућностима индивидуализације наставе и прављењу ИОП-а	Припрема извештавања на Наставничком већу и извештавање	Предметни наставници, педагог школе	Сprovedено и доказ се налази у Записнику наставничког већа
Формирање тима за прилагођавање и подршку у развоју ученика	Избор чланова тима, прављење плана рада тима	Све одељенске старешине и педагог школе	План рада Тима за подршку у развоју и прилагођавању ученицима у Годишњем плану рада школе
Упознати наставно особље са концептом компензаторских програма	Планирање и реализација акредитованог семинара у школи	Чланови ИТ	Наставно особље поседује сертификат о завршеном програму обуке
Прилагођавања у начину извођења наставе	Ученицима којима је потребна додатна подршка - омогућено је да седе у првом реду...	Сви наставници, наставник задужен за израду распореда часова,	Извођење наставе је у функцији потреба деце
Прилагођавање наставног плана и програма	Наставници прилагођавају начин излагања градива и оцењивања могућностима ученика	Сви наставници	Наставни програм је у функцији потреба деце

Упознавање родитеља са могућностима које школа нуди у погледу прилагођавања наставног програма и простора у школи према могућностима њихове деце	Одељенски старешина на првом родитељском састанку са родитељима ученика који полазе у први разред обавештава родитеље са могућностима које школа има	Одељенске старешине	Записник са родитељског састанка, родитељи обавештавају одељенског старешину о потребама њихове деце
Идентификација ученика којима је потребна додатна подршка	Индивидуални разговор одељенског старешине са родитељима	Одељенске старешине и чланови ИТ обавештавају наставнике о неопходности предузимања одређених мера за поједине ученике	Остварена су сва могућа прилагођавања за сваког појединачног ученика

ТАБЕЛА: МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ СВАКЕ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

МЕРА	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНА ОСОБА И ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	КРИТЕРИЈУМИ И МЕРИЛА ОСТВАРЕНОСТИ ПРОМЕНЕ
Планирање индивидуализације наставе и других облика прилагођавања наставног процеса у складу са развојним карактеристикама и потребама ученика	Планирање Различитих метода наставе и наставе на различитим Нивоима менталних или психо- моторних операција	Предметни наставници, педагог школе	Током првог полугодишта 2023/2024	У дневним припремама наставника постоје тематски циљеви или исходи који се разликују према ниову тежине менталних или психомоторних операција, као и у оперативним плановима где су још заступљене и најмање две различите методе рада по часу; Педагог школе; Координатор Тима за ИОП

ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Додатно образовно-васпитни рад биће организован за оне ученике који показују изузетан успех и резултате из наставних предмета, који са посебним успехом савлађују програмске садржаје и показују посебно интересовање за продубљивањем и проширивањем знања и вештина из одређеног предмета, односно применом стечених знања кроз истраживачки рад и пројектно оријентисану наставу. Овим видом наставе тежиће се развијању самосталности и креативности ученика. Обзиром на карактер и функцију додатног рада наставник ће препоручити најразноврсније облике, методе и поступке рада који ће ученицима омогућити да њихове креативне способности дођу до пуног изражаја (индивидулни и групни облик рада, проблемска и индивидуализована настава и сл.). Идентификација ових ученика ће се обавити до краја септембра јер је потребно одређено време да се ученици који ће се определити за овај вид рада препознају нарочито у првим разредима.

Задаци рада са талентованим и надареним ученицима у школи су:

- ❖ **Задовољавање индивидуалних особености ученика;**
- ❖ **Подстицање индивидуалног развоја ученика;**
- ❖ **Груписање ученика према способностима и интересовањима;** ❖ **Идентификовање обдарених и талентованих ученика.**
- ❖ **Развијање општих и међупредметних компетенција кроз истраживачки рад, програмирану и пројектну наставу;**

Садржаји рада са талентованим и надареним ученицима полазиће од редовног плана и програма рада, али ће се сходно интересовањима и потребама ученика проширивати и допуњавати.

Рад са талентованим и надареним ученицима биће релизован кроз редовну наставу, додатну наставу и секције.

Циљ	Активност	Носиоци активности	Временска динамика по месецима	Критеријуми и мерила остварености
Идентификовати талентоване и надарене ученике	Идентификација талентованих и даровитих ученика кроз процену постигнућа и Потенцијала ученика на снову: прегледа књиге евиденције образовно-васпитног рада, прегледа целокупне документације о ученику; обавештавање наставничког већа и педагога школе	Одељенске старешине у сарадњи са предметним наставницима и педагогом	IX – X	Евиденција одељенског старешине и предметног наставника

Идентификовање талентованих и надарених ученика	Психолошка и педагошка процена потенцијала ученика, на основу психолошких инструмената и педагошких поступака за процену надарености	Одељенски старешина, родитељ, педагог школе	Новембар текуће школске године	У школи постоје надарени ученици према записнику Тима ИО, постоји документација са испитивања у евиденцији психолога, проверава координатор Тима ИО
Адаптација наставних предмета	Модификовање наставних метода и исхода предмета за ученике код којих постоји таленат, процена од стране ИО; прихватање од стране Педагошког колегијума	Наставник предмета, Тим ИО, педагошки колегијум	Прво полугодиште текуће године	Постојање модификованих планова наставе, проверавају: педагог школе, руководилац Педагошког колегијума
Формирање секција и ваннаставних активности у складу са потребама талентованих и даровитих ученика	Идентификовање потреба ученика. Укључивање ученика у ваннаставне активности које су формиране према потребама ученика	Испитивање ученика (интервју или упитник) обавља одељенски старешина и наставници ваннаставних активности.	Новембар текуће школске године	У педагошкој документацији наставника и одељен. старешина постоје резултати испитивања потреба ученика; постоје годишњи и оперативни планови ваннаставних активности. Проверавају педагог и директор школе.
Одржавање ваннаставних активности у функцији надарености и талентованости ученика	1) организација и реализација секција и припрема за такмичење 2) организација и реализација екскурзија, излета и путовања 3) организација и реализација Факултативних предмета и других ваннаставних активности	Руководиоци ваннаставних активности, директор, педагог	Од почетка другог тромесечја до краја текуће школске године	1) Укњижи евиденције ваннаставних активности постоје ученици који похађају секције. Проверава педагог школе. 2) Према резултатима самовредновања подршка ученицима постоји повећање задовољства ученика Проверава координатор Тима за самовредновање.
Конкурси	Учешће на конкурсима за одређене предмете	Наставник ученик	У току школске године	Евиденција предметних наставника

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА, КАО И ЈАЧАЊЕ САРАДЊЕ МЕЂУ УЧЕНИЦИМА И РОДИТЕЉИМА, ЗАПОСЛЕНИМА И УЧЕНИЦИМА, РОДИТЕЉИМА И ЗАПОСЛЕНИМА

Чланови Тима за заштиту ученика од насиља, именовани од стране Директора, за школску 2022/2023. годину су:

1. Директор- Драгана Арсић -
2. Секретар Биљана Јовичић
3. Педагог Горица Кривак
4. Биљана Јањић – професор
5. Снежана Ненадовић – Савет родитеља
6. Гордана Саватић – Школски одбор
7. Ивана Митровић – Ученички парламент

Циљ рада Тима за заштиту ученика од насиља је реализација Програма за заштиту ученика од насиља.

Задачи овог Тима су:

- планирају, реализују и вреднују Програм за заштиту ученика од насиља;
- учествују у обуци за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања; П стара се да запослени у школи стекну минимум знања и вештина неопходних за превенцију, препознавање, процену и реаговање на појаву дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ученика;
- организују упознавање ученика, родитеља/старатеља и локалне заједнице са Општим протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања и Посебним протоколом;
- организују консултације у школи и процењују нивое ризика за безбедност ученика;
- прате и процењују ефекте предузетих мера у заштити ученика;
- сарађује са релевантним установама;
- припрема план наступа пред јавношћу и медијима у вези са насиљем;
- организују евидентирање појава насиља;
- прикупља и чува документацију;
- извештава органе школе о свом раду, као и о планираним и реализованим мерама превенције и интервенције.

Тим за заштиту деце од дискриминацијеи насиља насиља планира и реализује активности у сарадњи са већ постојећим тимовима за развојно планирање, самовредновање и др.

УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЧЛАНОВА ТИМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

Чланови Тима за заштиту ученика од насиља су Директор школе, педагог, ученик из редова Вршњачког Тима, родитељ из реда Савета родитеља.

Члановима Тима одређују се следеће обавезне улоге и одговорности.

Директор школе:

- Организује и руководи редовним састанцима Тима.
- Организује ванредне састанке Тима уколико има информације о ризицима за безбедност ученика на нивоу 2 или 3.
- Прати реализацију предузетих мера превенције и интервенције.
- Прихвата информације везане за насиље над ученицима од стране запослених у Установи и заказује састанке Тима ради разматрања тих информација, директно (у непосредном контакту) од особа које пријављују насиље.
- Одговоран је за чување евиденције о насиљу и друге релевантне документације на начин чувања приватности и професионалне тајне.
- Прати спровођење Програма за заштиту ученика од насиља и реализацију Акционог плана за остваривање наведеног Програма.
- Реализује сарадњу са другим установама и организацијама.
- Представља рад Тима у установи и у јавности, путем медија, или на неки други начин.

Секретар школе:

- Води евиденцију о сарадњи Школе са другим установама и организацијама у спречавању насиља на начин који утврди Тим.
- Задужен је за стварање, мењање или друго регулисање општих аката школе, тако да буду у складу са Посебним протоколом, Програмом за заштиту ученика од насиља, Акционим планом за његово спровођење, као и одредбама Закона о основама система образовања и васпитања која се тичу насиља
- Усаглашава одлуке Тима са Законом.
- Прихвата информације које долазе из других Установа и организација о начинима унапређења рада на спречавању насиља, и о томе информише чланове Тима.

Педагог школе:

- Прикупља информације о случајевима насиља или сумњи на насиље над ученицима које врше други ученици или лица која нису запослена у Установи. Ове информације прикупља директно (у непосредном контакту) од особа које пријављују насиље.
- Сарађује са свим актерима школског живота, а посебно са члановима Тима на стварању предлога за унапређење рада или исправљању мањкавости у погледу планирања, организације, реализације и евиденције Програма за заштиту ученика од насиља.
- Сарађује са ученицима –актерима насиља.
- Сарађује са одељенским старешинама у обављању њихове делатности тако што им даје савете из домена своје компетентности.
- Држи предавања, едукације, радионице и друге облике рада ученицима, родитељима и запосленима, на начин који утврди Тим.

Родитељ:

- Обавља размену података, предлога и искустава између Савета родитеља и Тима. □ Даје свој допринос током учешћа у састанцима Тима тако што даје предлоге базиране на ставовима Савета родитеља.
- Учествоје у планирању, организовању и реализовању акција превенције и интервенције у којима су укључени родитељи.

Ученик:

- Обавља размену података, предлога и искустава између Вршњачког Тима и Школског тима.
- Даје свој допринос током учешћа у састанцима Тима тако што даје предлоге базиране на ставовима Вршњачког тима. □ Учествоје у планирању, организовању и реализовању акција превенције и интервенције у којима су укључени ученици.

Дужности сваког члана Тима:

- Учествоје у састанцима чланова Тима осим уколико се не сумња да је починио насиље, или уколико је оправдано одсутан о чему унапред лично обавештава директора школе који одлучује о оправданости одсуства.
- Захтева састанак Тима уколико је постојало или постоји дешавање ризично по безбедност ученика на нивоу 2 или 3.
- Размењује искуства са другим члановима Тима које су релевантне за спречавање насиља.
- Чува информације и евиденцију водећи рачуна о професионалној тајни и интимности података.

ПРОГРАМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Програм за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у Средњој школи сачињен је на основу материјалних и кадровских потенцијала школе, њених потреба и на основу Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама које је издало Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Овај Програм је саставни део Годишњег плана рада.

Циљ програма

Циљ овог Програма је дефинисање мера превенције појава дискриминације, насиља и мера интервенције када се сумња на насиље или када се насиље евидентно дешава. Остваривањем овог циља ствара се повољна социо-психолошка клима за рад у школи ученика и запосленог особља.

Садржај програма

У школи ће бити организоване различите активности као мере превенције, које имају следеће циљеве у погледу заштите ученика и превенције насиља у складу са Посебним протоколом.

Повећати знање и развијати ставове актера школског живота у односу на насиље. Запослено особље, ученици и њихови родитељи информичу се о основним значењима појмова дискриминација, насиље, злостављање и занемаривање као и о њиховим последицама; информичу се о поступцима превенције и интервенције који се спроводе у школи. У том смислу у Годишњем плану рада школе планиране су активности одељенског старешине у раду на превенцији на часовима одељенског старешине и раду са родитељима на родитељским састанцима.

Стицање информација о текућим дешавањима у погледу питања насиља. Путем разговора и другим техникама стицати информације о учесталости ових појава у школама.

Анализа безбедности. Анализирати безбедност објекта и школског простора и предузети одговарајуће мере.

Едукација ученика и запосленог особља. Организовање предавања, радионица, дискусија и семинара о облицима дискриминације, вређања угледа и части, насиља, превенцији насиља и интервенцији у случају насиља и дискриминације, као и обука за ученике и запослене у установи.

Организацијско јачање против дискриминације и насиља. Правно утемељивање и организовање посебних органа школе који ће се бавити мерама превенције и интервенције и то: на нивоу запослених у школи - Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; на нивоу заједничке делатности ученика и наставника - Интерна заштитна мрежа.

Правно усклађивање. По указаној потреби преиспитивање постојећих општих аката школе и правила на нивоу школе који се тичу насиља и примене ових докумената у пракси, и по потреби њихово укидање, мењање или увођење нових правила и процедура.

У школи се одређују следећи кораци у случају насиља или сумње да се дешава насиље, у складу са Посебним протоколом:

Сазнање о дискриминацији, занемаривању, насиљу - откривање је први корак у заштити деце/ученика. У установи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части и дискриминаторног понашања из расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних и других облика дискриминаторног понашања.

Оно се у установи најчешће одвија на два начина: 1) опажањем или добијањем информације да је насиље и дискриминација у току; 2) сумњом да се насиље и дискриминација дешава на основу: а) препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања ученика и породице, или б) путем поверавања, непосредно - од стране самог ученика и/или посредно - од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...).

Прекидање, заустављање насиља и дискриминације - свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ/васпитач/разредни старешина, предметни наставник)

Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за ученика, раздвајање, разговор са актерима.

Консултације се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу и дискриминацију. Обављају се у оквиру установе:

1) са колегом; 2) са Тимом за заштиту деце/ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; 3) са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем.

У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити и са службама изван установе: а) са надлежном службом локалног центра за социјални рад; б) специјализованом службом локалне здравствене установе. Консултације су важне да би се: а) разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице; б) проценио ниво ризика; в) направио план заштите; г) избегла конфузија и спречиле некоординисане акције, које могу водити поновном проживљавању искуства жртве.

У консултацијама треба:

- изнети детаљан, објективан опис насиља и дискриминације, без процена и тумачења, водећи рачуна о приватности детета/ученика и других учесника у насиљу;
- одредити улоге, задатке и одговорности у установи; в) идентификовати улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника/стручњака; г) донети одлуку о начину реаговања и праћења.

У школи се одређују следеће групе посебних мера интервенције у зависности од врсте насиља или сумње да се насиље дешава, у складу са Посебним протоколом.

Процена критеријума насиља: процена да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље; процена простора и времена где се дешава насиље и ко су актери; процена облика и интензитета ових појава.

Кораци у погледу насиља и дискриминације учесника у образовању: добијање информација, прекидање насиља и дискриминације или обавештавање одговорне особе; према нивоу процењеног ризика спровести хитну акцију-ангажовање других установа; смиривање ситуације; прикупљање додатних информација; консултације у установи; информисање родитеља; договор о заштитним мерама; по потреби информисање надлежних служби; праћење ефеката предузетих мера.

Кораци у погледу сумње на насиље и дискриминацију међу ученицима: прикупљање информација, консултације у установи и процена основаности сумње; информисање родитеља и надлежних служби; праћење ефеката предузетих мера.

Кораци у погледу насиља над ученицима од стране запослених у установи: добијање информација, прекидање насиља; по потреби хитна акција-ангажовање других установа; пријава директору; консултације у установи; предузимање мера према запосленом; информисање родитеља; мере заштите према ученику; праћење ефеката мера.

Када се дискриминаторно понашање догоди ван установе, а од стране учесника у образовању, установа предузима мере појачаног васпитног рада, без вођења васп. дисциплинског поступка. Уколико се такво понашање догоди у установи у време образовно васпитног рада, предузимају се мере појачаног васпитног рада, покреће и води васп. дисциплински поступак у роковима који су Законом одређени.

Уколико постоји само сумња у погледу насиља и дискриминације од стране запосленог, која није потврђена приликом консултација у установи које обавља Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, прати се понашање потенцијалних учесника.

Кораци у случају насиља и од стране људи који нису запослени у установи су следећи: заустављање насиља и дискриминације; смањивање напетости; према нивоу процењеног ризика спровести хитну акцију-ангажовање других установа; консултације у установи; информисање родитеља и надлежних служби; договор о заштитним мерама; праћење ефеката резултата.

У случају да постоји само сумња да се насиље дешава од стране особа која није запослена у установи извршиће се консултације у установи и са релевантним особама и службама ван школе. Потом ће се проценити да ли ће се извршити пријава Министарству унутрашњих послова и другим службама и како ће се пружити подршка ученику. У оба случаја се ситуација и даље прати.

Носиоци активности посебних мера интервенције у школи су следећи: сви запослени у школи, ученици и њихови родитељи, а по потреби и друге особе чије је ангажовање неопходно.

Промовисање добре праксе у превенцији дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

На седницама стручних и управних органа школе, као и у јавности путем медија, директор или координатор и чланови Тима могу истаћи примере добре праксе превенције насиља и дискриминације у обиму информација и на начин на који утврди Тим на састанку Тима.

Сарадња са медијима у погледу информација о превенцији или интервенцији

Сарадња са медијима одређује у кризним ситуацијама и у редовним ситуацијама. У кризним ситуацијама, тј. у ситуацијама у којима се догодило насиље за које би јавност могла бити посебно заинтересована, најпре се на ванредном састанку Тима утврђује обим и начин презентације информација, као и чланови Тима задужен за контакт са медијима која подразумева успостављање списка медија и особа за контакт и непосредну комуникацију са медијима на месту и у време које одреди Тим. Особе које прикупљају информације о заинтересованим медијима који су звали школу су секретар школе и административни радник. Поступак сарадње са медијима у редовним ситуацијама одређује се општим правним актом школе којим се одређује начин сарадње са другим Установама и организацијама, а поступак у кризним ситуацијама мора бити са њим у складу.

Сарадња са полицијом у превенцији дискриминаторног понашања и насиља

Сарадња са полицијом одређује се у кризним ситуацијама и у редовним ситуацијама. У ситуацијама у којима постоји сумња на насиље и дискриминацију или се они дешавају, а таквог је обима и интензитета да школа нема начина да га спречи, Школа тражи подршку полиције, преко запосленог особља или преко самих ученика или родитеља уколико запослени нису тренутно доступни, а процена је да је неопходно реаговати одмах. У редовним ситуацијама школа сарађује са полицијом на начин како утврди Тим на састанку Тима, а одлуком директора школе који успоставља комуникацију са релевантним органима полиције.

Сарадња са здравственим установама у превенцији и санирању последица насиља и дискриминације

Сарадња са здравственим установама одређује у кризним ситуацијама и у редовним ситуацијама. У ситуацијама у којима је насиље изазвало такве негативне последице по здравље актера школског живота које школа не може да елиминише, Школа тражи подршку здравствене установе, преко запосленог особља или преко самих ученика или родитеља уколико запослени нису тренутно доступни, а процена је да је неопходно реаговати одмах. У редовним ситуацијама школа сарађује са здравственим установама на начин како утврди Тим на састанку Тима, а одлуком директора школе који успоставља комуникацију са релевантним органима.

Сарадња са центром за социјални рад (ЦСЗ) у превенцији и санирању последица насиља

Сарадња са ЦСЗ се одређује у кризним ситуацијама и у редовним ситуацијама. У ситуацијама у којима је насиље или сумња на насиље такве врсте и обима на које школа не може да делује а у домену је превентивног рада ЦСЗ, Школа тражи подршку ЦСЗ, одлуком Тима. У редовним ситуацијама школа сарађује са ЦСЗ на начин како утврди Тим на састанку Тима, а одлуком директора школе који успоставља комуникацију са ЦЗР.

УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНОГ ОСОБЉА, УЧЕНИКА И РОДИТЕЉА У КОРАЦИМА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ ДЕФИНИСАНЕ ПРОГРАМОМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК/ВАСПИТАЧ:

- дежура у складу са распоредом;
- уочава и пријављује случај;
- покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања)
- обавештава одељењског старешину/васпитача о случају;
- евидентира случај;
- сарађује са Тимом за заштиту ученика од насиља.

ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА:

- уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- учествује у процесу заштите деце;
- разговара са учесницима насиља;
- информише родитеље и сарађује са њима;
- по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- прати ефекте предузетих мера;
- евидентира случај и води документацију о насиљу у оквиру свог одељења на начин који утврди Тим;
- по потреби, комуницира са релевантним установама.

ШКОЛСКИ ТИМ, ПЕДАГОГ

- уочава случајеве насилног понашања;
- покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- по потреби, разговара са родитељима;
- пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера; - по потреби, сарађује са другим установама; - евидентира случај.

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ:

- дежура по распореду;
- прекида насиље;
- уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

УЧЕНИЦИ:

- уочавају случајеве насилног понашања;
- траже помоћ одраслих;
- пријављују одељењском старешини/васпитачу;
- за теже случајеве консултују чланове школског Тима;

РОДИТЕЉИ:

- уочавају случајеве насилног понашања;
- траже помоћ стручних служби школе;

-
- пријављују одељењском старешини/васпитачу;- за теже случајеве консултују чланове школског Тима.

Циљ рада Тима је спречавање појаве насиља, као и реаговање у ситуацијама када до насиља ипак дође.

Прецизирана је улога свих који су укључени у живот и рад школе. У том смислу, области деловања Тима су:

- ❖ **организација и реализација низа превентивних активности** којима се у школи ствара позитивно окружење и даје могућност ученицима и свим запосленим да учествују у активностима
- ❖ **мере интервенције** у ситуацијама када се јави насиље, злостављање и занемаривање ❖ **идентификовање облика и врсте насиља** са којима се ученици суочавају ван Установе

ПЛАН ТИМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦ И	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
1.Превенција појаве насиља и дискриминације	1.Обезбедити обучавање ученика за препознавање ситуација које могу ескалирати насиљем и дискриминацијом	1.Посета чланова Тима часовима ОЗ у I. Години и упознавање са радом Тима и врстама насиља и дискриминације	Чланови Тима	Септембар	1.Посећени часови	Евиденција у дневнику	1.Директор школе
		2.Формирање вршњачког Тима	Чланови Тима,Црвен и крст		2.Формиран Вршњачки Тим	Записник Тима	2.Педагог школе
		3.Организовање недеље борбе против трговине људима	Наставници друштвене групе		3.Одржано предавање Одгледан филм		
		4.Обележавање Светског дана менталног здравља	предмета	Октобар	4.Приказана презентација		
		5.Обележавање дана борбе					

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦ И	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ

	2. Усмеравање ученика ка здравим стиливима комуникације	против сиде	Чланови Тима и Вршњачког Тима, ученички парламент, Ц.крст, ЦСР, М УП	Децембар	5.Одгледан филм Одржано предавање	Записник о презентацији	Директор Педагог
		6. Организовање предавања о насиљу у породици					
		1. Израда паноа о ненасилној комуникацији		Март	6.Одржано предавање	Записник	Директор
		2. Обележавање Међународног дана толеранције	Наставник психологије	Мај	1.Направљен пано	Записник	Педагог
		3.Учење техникама асертивне комуникације	Наставник психологије и социологије	Новембар	2.Одржана радионица	Пано	Педагог
		1.Подела образаца за евиденцију насиља и дискриминације одељенским старешинама и анализа на месечном нивоу	Наставник психологије	Фебруар	3.Одржана радионица	Евиденција у дневнику	Директор Педагог ОС
		2.Спровођење анкете о учесталости појединих облика насиља и дискриминације			3.Сачињени извештаји	Евиденција у дневнику	ОС
		3.Извештавање НВ о раду Тима	Координатор Тима	Током године	2.Спроведена анкета и сачињен извештај	Записници	
				Јун	3.Сачињен и прочитан извештај	Извештаји	Директор Педагог
		3.Анализа стања у школи по питању учесталости насиља и дискриминације		Јун		Записник са седнице НВ	Директор Педагог

АКЦИОНИ ПЛАН					ЕВАЛУАЦИЈА		
ЦИЉ	ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦ И	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМ УСПЕХА	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ
2.Заустављање насиља и дискриминације када до њега дође и адекватан рад са актерима насиља	1.Предузимање прописаних активности у зависности од врсте и нивоа насиља	1.разговори са актерима насиља,прикупљањеизјава,писање извештаја 2.обавештавање ос,директора родитеља, школског полицајца,ЦСР,школске управе... у зависности од нивоа насиља 3.Сповођење индивидуалног плана заштите, покретање восп.дисц.поступка,појачаног восп.рада...у зависности од врсте и нивоа насиља	Чланови тима	Током године	1.Одржан исастанци 2.Прикупљени подаци 3.Сачињен извештај 4.Попуњени обрасци	1.Записник са састанака 2.Извештаји	1.Директор школе 2.Школска управа

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ЕВАЛУАЦИЈЕ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Директор школе прати реализацију Програма на следећи начин:

1. одржавање часова одељенске заједнице са темама о насиљу путем прегледа књига евиденције
2. одржавање родитељских састанака са темама о насиљу путем прегледа књига евиденције
3. одржавање седница Школског тима за заштиту ученика од насиља путем анализе записника састанака Тима која подразумева:
 - а) пребројавање седница и број донетих одлука;
 - б) анализа реализације донетих одлука
4. прегледом евиденције одељенских старешина о насилном понашању:
 - а) пребројавањем евидентираних случајева
 - б) разматрањем успешности предузетих мера
5. упоређивањем планираних и реализованих активности превенције насиља на нивоу школе према Акционом плану и Школском развојном плану.
6. анализом активности на спречавању насиља у установи које су додате током школске године а нису планиране на почетку школске године, већ су настале унапређењем постојећих планова.

Активности праћења примене Програма из тачака од 1 до 4 обављају се једном месечно, а евалуација тромесечно. Активности праћења примене Програма из тачака 5 и 6 врше се на полугодишу и крају школске године, а евалуација на крају школске године. Активности праћења и евалуације Програма директор и педагог обављају на начин дефинисан овим Програмом.

ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

Директор и координатор Тима о евалуацији реализације Програма извештавају органе школе: Наставничко веће, Педагошки колегијум, Школски одбор, Савет родитеља, Ученички парламент и Вршњачки Тим, два пута годишње (прво полугодиште и на крају школске године).

МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА

Када је у питању Средња школа у Љубовији евидентно је да мали број ученика напушта школу из било којих разлога. Ученици у високом проценту завршавају започето школовање.

Фактори који утичу на рано напуштање школовања

Разлози за рано напуштање школовања јесу индивидуални и потребно их је анализирати на регионалном, државном и школском нивоу. Међутим, постоје неки фактори за које се може рећи да важе за већину земаља и који су препознати на нивоу ЕУ у Радном документу чланова Европске комисије за смањење раног напуштања школовања. Дакле, млади који рано напусте школовање вероватно да:

- потичу из сиромашних и друштвено маргинализованих породица;
- потичу из маргинализованих мањина;
- припадају рањивим групама;
- доприносе породичном буџету, преузимају одговорности одраслих;
- имају породичне проблеме или потичу из дисфункционалне породице
- рано заснивање породице
- полна димензија - више дечака него девојчица има проблеме у учењу, прилагођавању,
- имају више емотивних проблема и проблема у понашању.

Предузете су све мере превенције осипања ученика кроз различите стимулансе за похађање наставе уз подршку локалне заједнице.

Садржај активности	Временска динамика	Носиоци активности
Усаглашавање образовних профила школе са жељама ученика који се уписују у први разред	Током школске године	Директор, Тим за маркетинг школе
Рад на изналажењу и решавању проблема са којима се суочавају ученици у току школовања а у циљу завршетка започетог школовања	Током школске године	Директор, педагошка слижба, одељенске старешине
Подршка у укључивању родитеља у живот и рад школе кроз факултативне активности и јачања осећања припадности школи и локалној заједници	Током школске године	Директор, педагог, Савет родитеља
Подршка ученика у повезивању својих родитеља и родитеља деце под ризиком од осипања рди информисања и рада на сапопоуздању и осећају припадности	Током школске године	Директор, педагог, савет родитеља
Јачање капацитета наставника за давање позитивне повратне информације родитељима како би се јачало самопоштовање родитеља и његово поверење у школу	Током школске године	Директор, педагог, професори
Сарадња са локалном средином: креирање ваннаставних активности на нивоу општине које имају за циљ додатну активацију деце под ризиком осипања нпр. посета културним установама, могућност одласка на екскурзију, изле.и	Током школске године	Директор Председник општине Љубовија

сл.		
Укључивање ученика преко Ђачког парламента у осмишљавању спортских активности, такмичења, екскурзија итд.	Током школске године	Директор Стручни сарадници Одељењске старешине Ђачки парламент
Реализација радионица на тему важности образовања и спречавању осипања у организацији Ђачког парламента и преузимања одговорности за ширење стечених знања	Током школске године	Директор Стручни сарадници Одељењске старешине Ђачки парламент

Додатне мере превенције:

- ❖ Радити на унапређењу школске климе, квалитета наставе и сарадње школе са послодавцима.
- ❖ Радити на смањењу броја изостанака.
- ❖ Стандардизовати критеријуме оцењивања, у редовном систему и приликом полагања завршних и матурских испита.
- ❖ И даље ревносно сакупљати податке и пратити сваког ученика кад напушта школу. Испитати и њега и његове родитеље, ако је могуће, да ли је то његова крајња одлука и могућност.
- ❖ Пратити ученике се посебним образовним потребама, да ли се искључују пошто се упишу у редовну школу и из којих разлога.
- ❖ Јачати систем каријерне оријентације

ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА РАД НА УНАПРЕЂИВАЊУ ОБРАЗОВНО –ВАСПИТНОГ РАДА

Рад на унапређивању образовно-васпитног рада одвијаће се кроз рад стручних већа, педагошког колегијума, стручног усавршавања професора, слободних активности и применом савремене технологије рада у настави општих и стручних предмета.

АКТИВНОСТ	РАЗРЕД	ВРЕМЕ	НОСИОЦИ ЗАДАТАКА
1. Испитати социјалну структуру ученика у одељењу.	I-IV	IX	Одељенски старешина и педагог.
2. Индивидуалне консултације са предметним професорима око планирања и примене савремене технологије рада.	-	-	Предметни професор
3. Презентација ваннаставних активности и анкетирање ученика о интересовањима за слободне активности.	I-IV	IX	Одељенске старешине, руководиоци ваннаставних активности
4. Упућивање ученика у коришћење техника и метода учења.	I-IV	X-IV	Одељенски старешина и педагог.
5. Анализа успеха и предлог мера за побољшање.	I-IV		Одељенске старешине

6. Припремање предавања за родитеље и стручна већа.	I-IV	IX-VI	Педагог, директор
7. Теоријско излагање на тему“ Индивидуализована настава“.	I-IV	IX-VI	Стручно веће и педагог
8. Истраживачки рад“ Узроци неуспеха у савлађивању одређених садржаја програма“ и „ Узимање опојних средстава код школске омладине“.	-	Током школске године	Педагог, професор психологије и биологије
9.Укључивање ученика у уређење школске зграде и дворишта школе	I-IV	Током школске године	Одељенске старешине. Руководилац биолошке секције
10.Обележавање важних датума и јубилеја према плановима задужених лица	I-IV	Током школске године	Предметни наставници, руководиоци секција и уч.организација
11.Одлазак на Сајам књига,Сајам туризма и Сајам науке у Београду, Народну банку Србије	I-IV	Октобар,новембар и фебруар, април	Предметни наставници,директор школе
12.Мотивисање ученика да се такмиче на свим нивоима по предметима, појединачно и екипно	I-IV	Током школске године	Предметни наставници, одељенске старешине

ПЛАН ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТЕ КОЈИМА СЕ ЗАВРШАВАЈУ ОДРЕЂЕНИ НИВО И ВРСТА ОБРАЗОВАЊА (МАТУРСКИ, ЗАВРШНИ ИСПИТИ И ДР.)

Активности	Носиоци активности	Одговорна особа и временска динамика	Критеријуми и мерила остварености
Упознавање ученика са Правилницима о полагању испита	Одељењски стрешина, предметни наставници	Одељењски старешина, новембар	Ученици су упознати са процедуром полагања завршног и матурског испита
Анкетирање ученика у вези избора наставног предмета за матурске и завршне испите	Педагог	Педагог новембар	Ученици су анкетирани за изборне предмете и области у оквиру стручних предмета

Предлагање Наставничком већу тема испитних питања од стране предметних наставника-ментора	Предметни наставници-ментори	Предметни наставници-ментори, новембар	Теме Су постављене на огласну таблу
Припремна настава за ученике	Наставници- ментори	Директор школе, предметни наставници-ментори април- јун	Припремна настава се уредно реализује, ученици се припремају за испите
Утврђивање броја кандидата и динамике полагања	Директор школе	Директор школе мај	Познат је број кандидата, сви актери су упознати са динамиком полагања
Полагање завршних и матурских испита	Директор, испитни одбор, комисије	Директор, прва половина јуна	Испити се спроводе сходно закону

ПЛАН ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	Одговорна особа и временска динамика	Критеријуми и мерила остварености промене и одговорна особа/особе
Унапређење наставничке компетенције и приоритета	Организовање и реализација семинара на основу анализе извештаја стручних већа	наставно особље, водитељи семинара	Координатор Тима за професионални развој, директор .	90% наставника је успешно похађало семинар о чему постоје докази сертификати у портфолијима наставника. Одговорна особа је координатор Тима за професи. развој

Унапређење наставничке компетенције и приоритета	Планирање и реализација угледних часова са применом метода активно оријентисане и пројектне наставе	Предметни наставници	Предметни наставници, руководиоци стручних већа, педагог; током школске године	Књига евиденције, месечни план, припрема наставника
Унапређење безбедности ученика	Организовање и реализација предавања о Превенцији насиља у сарадњи са МУП-ом, Домом здравља и Центром за социјални рад	Директор, ученици, наставно особље, предавачи	Координатор Тима за заштиту ученика од насиља Током школске	Одржано предавање Записник одељенског старешине и Тима

Табела: **План одрживости професионалног развоја**

ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	Одговорна особа и временска динамика	Критеријуми и мерила остварености
Лично планирање усавршавања	Израда личног плана усавршавања	Сваки запослени појединац	Сваки запослени појединац током јула и августа сваке школске године и координатор Тима за проф. развој	90% запослних је унело свој план усавршавања у документацију школе (портфолио).
Портфолио	Ажурирање портфолија	Сваки запослени појединац	Сваки запослени појединец стално ажурира свој портфолио, координатор Тима за проф. развој. Током сваке школске године.	90% запослних је унело свој портфолио у документацију школе (у личне досијее и др.).

Анализа усавршавања на нивоу стручног већа и давање предлога	Чланови области већа предмета ажурирају стање својих компетенција и приоритета у усавршавању и идентификују даље потребе за професионалним развојем	Сваки запослени појединац	Руководиоци стручног већа, на крају полугодишта и на крају сваке школске године. Проверава Тим за проф.развој; одговорна особа је координатор Тима	90% запослених су попунили обрасце анализе проф.развоја а на нивоу стручног већа
Анализа усавршавања на нивоу установе и давање предлога	Чланови Тима за проф.развој прикупљају и анализирају резултате по стручним већима; одређују се смернице за даље унапређење компетенција и приоритета у усавршавању	Чланови Тима за професионални развој	Координатор тима за професионални развој, на крају полугодишта и на крају сваке школске године	Предат је извештај о професионалном развоју на нивоу установе на крају полугодишта и на крају школске године Директорки школе.

ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ВАСПИТАЧА

ЦИЉ	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	ЕВАЛУАЦИЈА
Напредовање и стицање звања наставника и стручних сарадника	Анкета интересовања за напредовањем и стицањем звања Идентификација заинтересованих за напредовањем и стицањем звања Спровођење даље процедуре за напредовањем и стицањем звања	Заинтересовани наставници и педагог директор школе Стручна већа по предметима, педагог, директор школе Стручна већа по предметима, педагог, директор школе, ШУ, Тим за развој и обезбеђивање квалитета рада школе	Почетак школске године Почетак школске године Школска година	Повећан проценат заинтересованих за напредовањем и стицањем звања; доказ -решења у досијеима

ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ

Сарадња са родитељима остварује се путем следећих активности:

- ❖ **родитељских састанака** (индивидуалних, одељенских, разредних, генерацијских и општих, који се одржавају по планираној динамици и према актуалној потреби);
- ❖ **индивидуалних контаката** наставника, педагога, директора и др. запослених, у складу с потребама;
- ❖ **информативних и едукативних активности** усмерених ка подизању опште културе родитеља, ка подизању њихових васпитних компетенција (нпр. трибине , интерактивне радионице...);
- ❖ **активности Савета родитеља школе** - по процени родитеља , најзначајнија питања из живота и рада школе;
- ❖ **снимања потреба и интересовања** родитеља (и њихове деце) у вези са изборном наставом, ваннаставним активностима у школи...;
- ❖ **снимања задовољства родитеља** оствареном сарадњом са школом, уважавања њихових предлога за унапређивање те сарадње;
- ❖ **сарадње у оквиру тимова** за додатну подршку у образовању ;
- ❖ **сарадње са представницима родитеља** који учествују у раду школског органа управљања;
- ❖ **друге активности и акције** у које се школа укључује, пратећи потребе ученика и њихових породица (нпр.хуманитарне акције у ситуацијама акцидентних криза,...) Кроз напред наведене активности остварује се:
- ❖ **међусобно информисање** о здрављу, психофизичком и социјалном развоју ученика, учењу, понашању, ваннаставним активностима, условима живота и рада у породици и школи;
- ❖ **сарадња у циљу унапређивања свих облика васпитно-образовног рада:** редовне наставе, слободних активности, пружања додатне подршке у образовању конкретним ученицама, професионалне оријентације, екскурзија, ДКР и осталих акција у средини у којој школа ради;
- ❖ **укључивање родитеља** у обезбеђивању услова за што успешнији рад школе у целини;
- ❖ **сарадња стручног сарадника школе и родитеља** у вези подршке и стручне помоћи код превазилажења развојних и ситуационих проблема и потешкоћа код деце,
- ❖ **сарадња у циљу подизања васпитних компетенција** родитеља и породице ученика.

ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ

Школа већ дужи низ година има одличну сарадњу са другим школама, привредним друштвима и другим органима и организацијама али планирамо да ту сарадњу проширимо и унапређујемо на обострано задовољство, а посебно у интересу наших ученика и запослених.

Такође, Школа има одличну сарадњу са Факултетима различитих профила који промовишу своје студијске програме у нашој школи сваке године.

Са привредним друштвима школа сваке године обнавља уговоре о реализацији практичне, блок наставе и професионалне праксе.

Када је у питању сарадња са другим органима и организацијама Школа активно сарађује са Општинским органима у Љубовији, Центром за социјални рад, Културним центром, Градском библиотеком, Туристичком организацијом, Домом здравља, Дечјим вртићем, Спортским клубовима и др. организацијама од културног и јавног значаја.

Одговорна особа за планирање и реализацију сарадње са привредним организацијама и установама где ученици обављају одређене видове наставе је организатор практичне наставе. На следећем списку су објекти организација са којима Школа жели да у том погледу настави постојећу сарадњу у четири наредне године.

ПЛАН УНАПРЕЂЕЊА САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА, УСТАНОВАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Циљ промене	Активности промене	Носиоци активности	Одговорна особа и временска динамика	Критеријуми и мерила остварености промене и одговорне особе
Унапређење сарадње са другим школама из Р. Србије и иностранства, као и са факултетима	Узимање учешћа у заједничким пројектима на републичком и регионалном нивоу и међусобне посете са сродним школама	Сви наставници који су укључени у рад тимова, као и наставници економске групе предмета (предузетништво) сарадњи са колегама из стручног већа области предмета или са стручним сарадницима школе	Директор школе са стручним сарадником Реализација активности – 2023-2027.	Да ли су урађени пројекти оцењени позитивно и да ли је почело њихово спровођење

Унапређење сарадње са привредним друштвима	Организовање и реализација круглих стола на тему "Унапређење сарадње школа и привреде"	Наставно особље и водитељи семинара, представници привредних друштава	Директорка школе; организатор практичне наставе, представници привредних друштава. (Август сваке текуће школске године)	Задовољство ученика, представника привредних друштава и школе начином реализације практичне наставе. Одговорна особа је организатор практичне наставе
--	--	---	---	---

ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАЗВОЈ ШКОЛЕ

ЗАШТИТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЗДРАВЉА УЧЕНИКА

Сложена здравствена проблематика, карактеристична за популацију младих, захтева интензиван и систематски образовно-васпитни рад у средњој школи. Плановима и програмима образовања, здравствено васпитање и образовање конципирано је као принцип целокупне образовно-васпитне делатности школе а поједини захтеви програма остварују се у оквиру појединих наставних предмета и других облика које организује школа. Организатор и координатор рада у подручју здравственог васпитања и образовања је стручни сарадник/здравствени радник.

Циљ здравственог васпитања је да допринесе изграђивању телесне, психичке и социјално здраве и зреле личности оспособљене да се брине за очување, заштиту и унапређивање сопственог здравља и здравља других људи.

Задаци и оквирни садржаји рада: развијање и формирање свести ученика да је здравље основни извор људске среће, свести о здрављу као пуном физичком, психичком, и социјалном благостању и услови за успешан рад, напредовање и економску егзистенцију; подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу постане саставни део свакодневних навика, потреба и поступања, односно здравствено-хигијенског режима живота: развијање свести ученика о значају физичких активности (нормални рад, спорт, игра, кретање), за правилно функционисање и очување функција појединих органа, организма и здравља у целини и да физичку активност - рад усвајају као сопствени стил живљења; - оспособљавање и мотивисање ученика да буду носиоци здравствено васпитних акција у школи и друштвеној средини и доприносе унапређивању здравља становништва; развијање интересовања и подстицање ученика да усвајају и проширују знања о неговању и чувању здравља, о болестима и могућностима лечења када је то потребно;

- развијање свести о одговорности појединца за сопствено здравље као дужности према себи и другима; сузбијање хигијенско-здравствене немарности и запушености, небриге према сопственом физичком развоју и здрављу; неговању навика одржавања личне хигијене и естетске неге тела и упознавање поремећаја који се јављају као последица недовољне личне хигијене, затим хигијене исхране и нехигијенског начина живљења, болести као последица недовољне личне хигијене (појава ваши, шуге, гљивичних обољења и др.); епидемиолошки ланац ширења заразних болести, "болести прљавих руку" и других епидемијских зараза; заштита од кожных и венеричних болести мензоболести и метаболизма, посебно условљеним неправилном исхраном - гојазност, васкуларна

обољења; примена контрацептивних средстава, предности и недостаци оралних и других контрацептивних средстава; неговање и развијање културе одевања и упознавања ученика са хигијенско-естетским захтевима у одевању; упознавање карактеристика ментално здраве и зреле личности, неговање хуманих и хармоничних међуљудских односа међу друговима, у школи, породици, на раду, упознавање психофизичких карактеристика адолесцената; узрока и облика адолесцентске кризе и оспособљавање за њихово превазилажење, за превазилажење конфликта и унапређивања менталног здравља; спровођење примарне превенције од болести зависности;

- стицање знања о штетном утицају психоактивних супстанци на здравље; упознавање ученика са друштвеним коренима болести зависности и њиховим појавним облицима, о штетном утицају на потомство и сл.; подстицање ученика да прихватају мере против болести зависности и да се сами укључују у организоване акције против пушења, уживања алкохола, ширења дроге и наркоманије, формирање позитивних ставова и оспособљавање ученика да активно учествују и буду носиоци заштите и унапређивања хигијенско естетског уређења школе и животне средине; стицање знања о потреби одржавања хигијене у стану, школи, на улици, у парковима, у природи где бораве и живе људи.

ЗАШТИТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ васпитања и образовања у области заштите и унапређивања човекове средине јесте да ученицима, у складу са њиховим узрастом, обезбеде стицање знања, развијање интересовања, формирање ставова система вредности и понашања, које ће им омогућити разрешавање три основна противречна проблема на релацији савремени човек-природа: еколошки, културно-социјални и економски. Први проблем претпоставља знања и друге карактеристике значајне за одржавање и стварање оптималних услова еколошке равнотеже у човековој средини; други - значајне карактеристике за правилан однос, заштиту и унапређивање лепоте предела, животне, радне и рекреативне средине као и очување природне културне баштине за садашње и будуће генерације; а трећи - знања о економској валоризацији природних извора и природних услова имајући у виду и штете које могу да настану услед њиховог угрожавања, загађивања, нерационалног коришћења, деградирања и сл.

За остварење наведеног циља потребно је да се остваре и следећи сложени задаци:

- ❖ указивање на морално-естетске аспекте односа човека према природи и развијање код ученика идеје хармоније између човека, друштва и природе и подстицање креативности;
- ❖ указивање на потребу заједничког живљења људи у биосфери јер је у њој настао недељиви спој духовности света човека и природе која га окружује и инспирише га на стваралаштво;
- ❖ упознавање разноликости биосфере нашег југословенског простора, амбијенталних пејзажа, обиља флоре, фауне, воде (мора, језера и река) или амбијенталне суровости живљења у урбаним и руралним срединама кроз простор и време;
- ❖ могућност повезивања литературе, поезије, филозофије и науке у откривању истине о природи и односу човека према природи;
- ❖ развијање одговорног односа ученика на основу еколошких знања и критеријума према природној и градитељској баштини и географском простору;
- ❖ упознавање ученика са различитим видовима природних богатстава који се могу обновити или необновити на националном и глобалном нивоу и њихов значај и вредност за живот људи, као и на последице њиховог нерационалног коришћења са становишта еколошких и економских штета и евиденције природне средине;

Задаци културне и јавне делатности школе у области заштите и унапређивања животне средине су:

- ❖ успостављање сарадње са библиотеком, позориштем, домом културе, туристичким организацијама и др., и активно учествовање у доношењу и остваривању њихових програма ради оспособљавања и навикавања ученика да у свом самообразовању и слободном времену користе све оне изворе културе који ће их подстицати на стваралачки рад и унапређивање човекове средине;
- ❖ организовање учешћа ученика у радним акцијама заштите и унапређивања животне средине;
- ❖ организовање предавања о темама из ове области;
- ❖ организовање јавних манифестација и пропагирање акција у овој области;
- ❖ омогућавање ученицима да учествују на конкурсима које расписују друштвене и стручне организације са темама из ове области;
- ❖ обавештавање јавности преко месних и других јавних гласила и информативних институција, о свим својим активностима из ове области.

Задаци друштвено-корисног рада у овој области су:

- ❖ учествовање ученика у одржавању и стварању повољних услова за рад у школи и уређивању средине у којој живе чиме се доприноси изграђивању културе рада, стамбене и урбане културе,
- ❖ организовање акције у којој би ученици активно и непосредно одржавали неки јавни простор, део насеља или зелених површина на територији месне заједнице,
- ❖ организовање да ученици учествују у акцијама на заштити и унапређивању животне средине,
- ❖ уређивање и одржавање простора спомен-обележја у свом месту и ближој околини.

Задаци друштвених и слободних активности у овој области су:

- ❖ развијање стваралачког потенцијала на организован начин да добровољно бирају и самоуправно организују облике за креативно коришћење слободног времена;
- ❖ организовање одмора, путовања, излета, сусрета, походе и друге активности које доприносе обogaћивању искустава и формирању вредносних критеријума за оцењивање природних и грађених вредности;
- ❖ организовање практичних акција за побољшање животних и естетских услова непосредне средине (дом, школа, фабрика и сл.).

Објашњења за реализацију садржаја и облика рада на заштити и унапређивању здравља ученика

Физичко и психичко здравље ученика је основни предуслов њиховог успешног рада и напредовања, те отуда здравствено-васпитни рад треба схватити као принцип целокупног васпитнообразовног процеса.

Поједини задаци овог подручја обухваћени су програмима наставних предмета и осталих образовно-васпитних активности. Посебан значај у његовој реализацији има настава физичког и здравственог васпитања, биологија, психологија, затим, од ваннаставних активности акције у одељењској заједници, као и активност омладине Црвеног крста. У оквиру радних састанака одељењске заједнице треба обрадити значајне теме из области здравственог васпитања. Више тематских целина потребно је реализовати и са родитељима.

Здравственом васпитању могу да допринесу предавања, дискусије, разговори, питања и одговори у настави, на трибинама, семинарима, сусретима, као и самостални радови ученика

(реферати, илустрације, цртежи, видео, дијаслике, и сл.). Ови облици рада реализују се уз помоћ филма, литературе, анализа ТВ-програма и сл.

За формирање позитивних ставова, вредности и понашање ученика битни су: 1. услови живота и рада у школи; организација рада, понашање и поступци наставника, неговање позитивне климе, међусобни односи наставника и ученика, односно укупан ментално хигијенски аспект васпитног процеса, и, 2. као што увек бива, ученици се за заштиту и унапређивање здравља могу васпитавати у самим здравственим активностима и доследним захтевима наставника за правилно понашање: ангажовање у свакодневној здравствено-хигијенској контроли, реализовање програма Црвеног крста, учешће у акцијама чувања здравља, у хигијенско-естетском уређењу средине, одржавање хигијене на радном месту, на летовању, логоровању и сл.

Ово васпитно подручје треба да буде остварено тако да ученици схвате природу и слободу љубави као јединства телесног и духовног у човеку, да прихвате одговорност не само за родитељство већ и за све друштвено-економске функције живота у оквиру којих могу градити срећу и слободу својих личних (укључујући и интимне) и друштвених односа.

Васпитни рад на формирању ових ставова не треба издвајати од укупног васпитно-образовног утицаја. На изграђивању ставова о хуманим односима међу половима (који су у суштини морални ставови) нарочито треба остварити у настави књижевности и уметности и др., а навике одговарајућег понашања формирати у практичном свакодневном хуманом понашању и односу младих међусобно.

Програмско подручје "Васпитање за хумане односе међу људима и одговорне односе између личности различитих полова" дато је у пет целина са најосновнијим информацијама које треба обавезно изложити за све ученике средње школе. Понеки садржаји из овог програма већ су укључени у програме образовања за неке струке те их у том случају није потребно понављати. Међутим, потребно је обезбедити и овде и у свим другим струкама индивидуални контакт са васпитаницима да би се проверио ниво усвојених хигијенских и здравствених навика, прихватање дужности и одговорности за очување здравља, као и процес развоја ученика у зреле личности, што је услов за стабилне односе у породици.

За реализацију садржаја овог дела програма (који се обавезно укључује у програм рада одељењске заједнице) школа треба да ангажује одговарајуће стручњаке с тим да што је могуће више садржаја обраде сами ученици радећи на потребном материјалу (из литературе) и учешћем у дискусији у којој стручњак - педагог, психолог, лекар, учествује као модератор.

Школа је обавезна да допуни ово подручје информацијама о специфичностима везаним за целокупну област здравственог васпитања, физичког васпитања за хумане односе међу личностима оба пола, које произлазе из природе појединих профила. О значају и садржајима васпитања за хумане међуљудске односе и односе међу половима, школа треба да упознаје и родитеље и тако утиче на мењање и односа родитеља према васпитању деце (омладине) за једну од основних функција живота - хуманизацију репродукције човека.

Програмски садржаји у области заштите и унапређивања животне средине остварују се у средњем образовању у оквиру свих предмета, додатног рада, слободних и друштвених активности, културне и друштвене делатности школе, друштвено-корисног рада, одељењских заједница и осталих облика образовно-васпитног рада.

Исказани циљ и задаци односе се на све понуђене садржаје програма. У зависности од врсте активности и организационих форми (секција, кружоци, клубови, часописи, изложбе, трибине и сл.) врши се избор понуђених садржаја програма уз помоћ задатака који се на њих односе.

Стицање знања и вештина ученика треба да се заснива на мултидисциплинарном приступу а што значи да је целовито, комплексно, проблемски одређено и као такво садржано у свим

делатностима, јер се тако може остварити неопходна међусобна повезаност као дијалектичка основа у стицању нових знања, умења и навика за даљи развој и управљање човековом средином на локалном, регионалном и глобалном плану.

ДРУШТВЕНО-КОРИСТАН РАД

Циљ друштвено-корисног рада је да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвено-организованих активности у слободном времену, доприносе стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широј друштвеној заједници. Задаци су:

- ❖ - развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове рада задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
- ❖ - стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи; развој и неговање урбане и комуналне културе;
- ❖ - развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;
- ❖ - развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне културе ученика и спремности за сарадњу. Садржаји и облици рада:
- ❖ Одржавање школског простора: уређење учионице; уређење заједничких просторија (хол, степениште, сале, библиотека, терена за физичко васпитање и спорт); неговање зеленила у згради и ван ње (расађивање, неговање цвећа, дрвећа, украсних биљака); уређивање и одржавање простора за одмор у згради и ван ње.
- ❖ Услужне делатности: рад у школској библиотеци; дежурство у школи приликом појединих акција, приредби, такмичења, смотри; продаја школског прибора и сопствених производа; рад у школском расаднику цвећа и биља.
- ❖ Хуманитарне и друге активности: добровољно давање крви; отклањање последица од елементарних непогода; сакупљање књига за школску библиотеку; акције сакупљања добровољног новчаног и другог прилога; акција "Друг-другу"; приредба за оболелу децу по болницама, за децу радника школе поводом Нове године; сакупљање секундарних сировина (стара хартија, флаше...).
- ❖ Активности по избору школе: све активности које нису обухваћене претходним целинама а покажу се као друштвено и педагошки оправдане (активности везане за професионално оспособљавање и сл.).

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ ШКОЛЕ

Културна и јавна делатност школе, у својој суштини, представља манифестацију целокупног васпитно-образовног рада који се остварује у школи. Школа је значајан фактор културне трансмисије у којој долази до узајамног деловања средине на школу и школе на друштвену средину. Ту активну интеракцију школа остварује кроз програме сарадње са организацијама, институцијама културе и родитељима.

Институција са којом се	Садржај сарадње	Облик сарадње	Време реализације	Реализатори
-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	-------------

сарађује				
Сарадња са општином Љубовија	Духовне свечаности Азбуковице Дан Општине Новогодишњи пријем Гастро фест Соко град Дринска регата	Учешће у разним активностима	Септембар-август	Директор, координатор, сви стручни органи школе
Градска библиотека „Милован Глишић“ Љубовија	Књижевне вечери Конкурси	Учешће у организацији књижевне вечери, песничке вечери, перформанса	Септембар-август	Стручна већа
Општа болница Љубовија	хуманитарне акције	Уметнички програм	Током године	Стручна већа
Црква	Уметнички програм	Уметнички програм	Септембар-август	Стручна већа
Туристичка организација Љубовија	Културно – уметнички програм	Уметнички програм	Септембар-август	Стручна већа
Основна школа „Петар Враголић“	Културно – уметнички програм хуманитарне акције	Учешће у разним активностима	Септембар-август	Стручна већа

ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА

Реализација посебних области развоја планира се сваке школске године Годишњим планом рада школе у оквиру одговарајућих области овог документа и/или акционог плана за реализацију РПШ када су активности обухваћене одређеним областима квалитета.

Чланови СА за развојно планирање пратиће оствареност посебних области развоја у оквиру РПШ на основу периодичног и годишњих извештаја о раду Школе и извештаја о раду директора, записника са седница Наставничког већа, Савета родитеља, Педагошког колегијума, записника и извештаја стручних већа и актива, извештаја о самовредновању рада школе, извештаја о стручном усавршавању, извештаја о раду тима за заштиту и других тимова који постоје у школи, извештаја о реализацији ваннаставних и слободних активности и других показатеља предвиђених РПШ и ГПР.

Вредновање области развојног плана биће реализовано у складу са критеријумима који проистичу из прописа за одговарајућу област, на крају сваке школске године или на крају четворогодишњег развојног периода у зависности од области. Лица одговорна за праћење појединачних области се одређују у ГПР.